

SUMMARIA IURIDICA

2019 : 3

Õigusartikleid välisajakirjadest,
raamatuid ja uuringuid

Väljaanne ilmub
viis korda aastas
ISSN 1736-0404

SISUKORD

VAKTSINEERIMISE KOHUSTUSLIKKUSE SEADUSTAMISEST : valik artikleid ja internetiallikaid.....	2
UUSI ÕIGUSRAAMATUID JA ARTIKLEID VÄLISAJAKIRJADEST	5
ÕIGUSE ÜLDKÜSIMUSED	5
ÕIGUSAJALUGU	6
TSIVIILÕIGUS	6
Perekonnaõigus.....	7
Pärimisõigus.....	7
ÄRIÕIGUS	7
INTELLEKTUAALNE OMAND.....	9
KESKKONNAÕIGUS	10
TÖÖÕIGUS	11
SOTSIAALÕIGUS	12
FINANTSÕIGUS.....	12
KARISTUSÕIGUS.....	12
MENETLUSÕIGUS	13
RIIGIÕIGUS	15
HALDUSÕIGUS.....	18
MEDITSIINIÕIGUS	21
RAHVUSVAHELINE ÕIGUS	21
Inimõigused	24
Euroopa Liidu õigus	26
Mereõigus.....	27

VAKTSINEERIMISE KOHUSTUSLIKKUSE SEADUSTAMISEST : VALIK ARTIKLEID JA INTERNETIALLIKAD

Vaktsineerimine on haiguste ennetamise peamine vahend ja üks kulutõhusamatest rahvatervise valdkonna meetmetest. Immuniseerimine vaktsineerimise abil on parim kaitse raskete, välditavate ja mõnikord surmaga lõppevate nakkushaiguste eest.

Loe lähemalt: https://ec.europa.eu/health/vaccination/overview_et

Mitmetes riikides on vaktsineerimine kohustuslik, kuid selle kohustuse täitmata jätmine ei ole enamasti karistatav. Kuna inimesed reisivad ning nakkuste, eelkõige leetrite levimine viimasel ajal Euroopas ja ka Ameerika Ühendriikides paneb üha rohkem muretsema, on riigid hakanud rakendama rangemaid abinõusid vaktsineerimisega hõlmatus suurendamiseks. Nt Itaalias on vaktsineerimine kohustuslik alates 2017. aasta septembrist ning trahv vaktsineerimata jätmise korral kuni 7500 eurot, Saksamaal hakkab leetrite vastu vaktsineerimise kohustus kehtima 2020. aasta märtsist (trahv kuni 2500 eurot). Kas vaktsineerimise kohustus tuleks seadustada? Mida teha, et vaktsineeritute hulk suureneks? Kuivõrd on kehtestatud piirangud end õigustanud?

Summaria Iuridica käesolevas numbris pakume teemakohaseks lugemiseks valikut artiklitest ja internetiallikest.

ARTIKLID

Artiklite täistekstid e-ajakirjadest ja andmebaasidest on kättesaadavad Rahvusraamatukogu [otsinguportaali](#) sisselõiginud kasutajale.

Bozzola, Elena ; Spina, Giulia ; Russo, Rocco ; Bozzola, Mauro ; Corsello, Giovanni ; Villani, Alberto. [Mandatory vaccinations in European countries, undocumented information, false news and the impact on vaccination uptake: the position of the Italian pediatric society](#) // Italian Journal of Pediatrics (2018) issue 44.

High rates of vaccination coverage are important in preventing infectious diseases. Enforcing mandatory vaccinations is one of the strategies that some Countries adopted to protect the community when vaccination coverage is not satisfactory. In Italy, in 2017 vaccination against diphtheria, tetanus, pertussis, hepatitis B, poliovirus, Haemophilus influenzae type b, measles, mumps, rubella and varicella became compulsory in childhood. In order to contrast vaccination policies, anti-vaccination campaigns contribute to the spread of fake news. Among them, there is the false information that Italy is the only one country with mandatory vaccination policy. Aim of our study is confronting vaccination policies in children under 18 months against among different European countries. [---]

Cave, Emma. [Voluntary vaccination: the pandemic effect*](#) // Legal Studies. Vol. 37 (2017), issue 2, p. 279-304.

Justification of a voluntary vaccination policy in England and Wales rests on tenuous foundations. Two arguments against voluntary vaccination are gaining ground. The first is that globalisation necessitates preparedness strategies for pandemics. Assuming sufficient supply, compulsory vaccination of adults and children constitutes a potential policy option in the context of a severe, vaccine-preventable pandemic outbreak. The second argument is that children have a right to preventive medicine and thus to vaccination. The influence of the UN Convention on the Rights of the Child and its emphasis on parents as the trustees of their children's best interests, and the increasingly global nature of our collective and individual responsibilities with respect to the transmission of vaccine-preventable disease present challenges to the right to refuse vaccination on our own behalf and on behalf of our children. Exploring methods of compulsion and persuasion utilised across Europe, the USA and Australia, this paper argues that necessity and proportionality must be reassessed, and national public health law and policy setting out a graduated and proportionate approach to compulsory vaccination developed as a matter of priority.

Chemerinsky, Erwin ; Goodwin, Michele. [Compulsory vaccination laws are constitutional](#) // Northwestern University Law Review. Vol. 110 (2016), issue 3, p. 589-615.

A measles epidemic in California, that then spread to other states, focused national attention on the many children who have been vaccinated against communicable diseases. This Essay focuses on the constitutional issues concerning compulsory vaccination laws and argues that every state should require compulsory vaccination of all children, unless there is a medical reason why the child should not be

vaccinated. There should be no exception to the compulsory vaccination requirement on account of the parents' religion or conscience, or for any reason other than medical necessity. The government's interest in protecting children and preventing the spread of communicable disease justifies mandatory vaccinations for all children in the United States.

D'Ancona, Fortunato ; D'Amario, Claudio ; Maraglino, Francesco ; Rezza, Giovanni ; Iannazzo, Stefania. [The law on compulsory vaccination in Italy: an update 2 years after the introduction](#) // Eurosurveillance. Vol. 24 (2019), issue 26.

Italy introduced a national law extending the number of compulsory vaccines from four to 10 in July 2017. The implementation placed a further burden on immunisation centres as they were required to cover the increased demand of vaccination by the parents of unvaccinated children. [---] Despite the implementation of this law, vaccine hesitancy is still a problem in Italy and the political and social debate on mandatory vaccination is ongoing. Regardless of the policy to be adopted in the future, strategies to maintain high vaccination rates and the related herd immunity should be considered, including adequate communication to the population and the implementation of electronic immunisation registries.

Engels, Andreas. Infektionsschutzrecht als Gefahrenabwehrrecht? // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2014) Nr. 11, S. 464-474.

Durch die Influenzapandemien der letzten Jahre ist die Aufmerksamkeit für das Infektionsschutzrecht schlagartig größer geworden: Die föderale Kompetenzordnung wurde in Frage gestellt, die fehlende Abstimmung mit dem Katastrophenrecht bemängelt und das Fehlen rechtlicher Regelungen zur Arzneimittelbevorratung sowie Arzneimittelverteilung angemahnt. Eine grundlegende Frage steht demgegenüber allenfalls selten im Mittelpunkt – die Frage nach dem systematischen Standort des Infektionsschutzrechts. Für den Umgang mit dem Infektionsschutzrecht erweist sich diese Frage als fundamental. Ihre Beantwortung entscheidet ganz wesentlich über das Verständnis derjenigen Normen, die Befugnisse in Bezug auf übertragbare Krankheiten rechtlich ordnen.

Ethgen, Olivier ; Cornier, Murielle ; Chriv, Emilie ; Baron-Papillon, Florence. [The cost of vaccination throughout life: a western European overview](#) // Human Vaccines & Immunotherapeutics. Vol. 12 (2016), issue 8, p. 2029-2037.

Despite the interest of policy makers, the actual investment in vaccination is poorly documented. Our study assessed the costs of vaccination throughout life for a fully immunized Western European citizen. National vaccination calendars for England, France, Germany, Italy, Portugal, Spain and Sweden were retrieved. [---] In comparison, other mass secondary preventive therapies may be at least 3 times more costly. Vaccination requires a relatively low level of investment per individual. Our estimates should be considered to be the maximum potential costs due to our 100% compliance assumption. Increasing coverage rates would bring additional public health benefits for a relatively low incremental cost. A life-course approach of vaccination should also be encouraged because some missed opportunities remain in senior vaccinations.

Haverkate, M. ; D'Ancona, F. ; Giambi, C. ; Johansen, K. ; Lopalco, P. L. ; Cozza, V. ; Appelgren, E. [Mandatory and recommended vaccination in the EU, Iceland and Norway: results of the VENICE 2010 survey on the ways of implementing national vaccination programmes](#) // Eurosurveillance. Vol. 17 (2012), issue 22.

This report provides an updated overview of recommended and mandatory vaccinations in the European Union (EU), Iceland and Norway, considering the differences in vaccine programme implementation between countries. [---]

Holzmann Heidemarie ; Wiedermann, Ursula. [Mandatory vaccination: suited to enhance vaccination coverage in Europe?](#) // Eurosurveillance. Vol. 24 (2019), issue 26.

Vaccines are one of the most successful medical measures that save millions of human lives every year. With the implementation of routine immunisation programs, high and maintained vaccination coverages for many vaccine-preventable diseases – such as those against poliomyelitis or diphtheria – have been reached in most European countries and many others. Although vaccine acceptance is often high within the general population, even in countries with high vaccination coverage a significant number of children and adults are not sufficiently vaccinated because of missed opportunities or various concerns and misperceptions. [---] With increasing calls to introduce mandatory vaccination programs, intense debates on their effectiveness have also started in several European countries. There are concerns that mandatory vaccination may lead to opposing attitudes and even less vaccine uptake, particularly in those

with existing critical attitudes towards vaccines; nonetheless, other studies have disproved that implementation of compulsory vaccination led to opposing attitudes and/or had negative effects. [---]

Klem Thomsen, Frej. [Childhood immunization, vaccine hesitancy, and provaccination policy in high-income countries](#) // Psychology, Public Policy, and Law. Vol. 23 (2017), issue 3, p. 324-335.

Increasing vaccine hesitancy among parents in high-income countries and the resulting drop in early childhood immunization constitute an important public health problem, and raise the issue of what policies might be taken to promote higher rates of vaccination. This article first outlines the background of the problem of increasing vaccine hesitancy. It then explores the pros and cons of 3 types of policy: (a) interventions focused on increasing awareness of the benefits of vaccination while eliminating mistaken perceptions of risks, (b) “nudges,” which make certain choices more likely to be voluntarily chosen by manipulating the decision environment, and (c) policies that impose costs to make nonvaccination undesirable even for parents who are hesitant. It argues that a wide range of policies, including coercive policies, is desirable from a public health perspective, as the least intrusive policies alone are unlikely to achieve and sustain the important public good of herd immunity.

Lévy-Bruhl, Daniel ; Fonteneau, Laure ; Vaux, Sophie ; Barret, Anne-Sophie ; Antona, Denise ; Bonmarin, Isabelle ; Che, Didier ; Quelet, Sylvie ; Coignard, Bruno. [Assessment of the impact of the extension of vaccination mandates on vaccine coverage after 1 year, France, 2019](#) // Eurosurveillance. Vol. 24 (2019), issue 26.

One year after the extension of the childhood vaccination mandates to the 11 routine vaccinations for children under 2 years old, we estimated vaccination coverage through vaccine reimbursement data. Coverage for children born in 2018 has notably increased. Moreover, vaccine coverage for children and for vaccines not concerned by the law have also shown an increasing trend, supporting a positive impact of the ongoing communication strategy on vaccination, beyond the extension of vaccination mandates.

Paul, Katharina T. ; Loer, Kathrin. [Contemporary vaccination policy in the European Union: tensions and dilemmas](#) // Journal of Public Health Policy. Vol. 40 (2019), issue 2, p. 166-179.

This paper seeks to contribute to a more nuanced discourse on vaccination policy. Current polarization between either mandatory and entirely voluntary is misleading, as virtually all immunization programs feature a combination of instruments that comprise mandatory and voluntary elements. We develop this argument by presenting five case studies from the European Union (EU). By systematically acknowledging the nuances of political and institutional varieties, we build the case for reframing the terms of the debate in the EU and beyond.

Rajneri, Eleonora ; Borghetti, Jean-Sébastien ; Fairgrieve, Duncan ; Rott, Peter. Remedies for damage caused by vaccines: a comparative study of four European legal systems // [European Review of Private Law](#) (2018) issue 1, p. 57-96.

Compensation for damage caused to patients by vaccination is an increasingly prominent issue given the important public health consideration of ensuring the highest possible take-up of vaccination. This study explores the approach to vaccine damage cases in four different European countries (France, Germany, Italy and the UK), examining the variety of different mechanisms for providing redress, including specific compensation funds, social security systems, the operation of orthodox regimes of tort law and product liability, as well as in certain jurisdictions bespoke legislation for healthcare products or pharmaceuticals. The authors then go on to examine the recent case law on this topic at a Member State and European level, focussing particularly on issues relating to the notion of defect and that of causation in vaccine damage cases.

Zuck, Rüdiger. [Gesetzlicher Masern-Impfzwang](#) // Zeitschrift für Rechtspolitik (2017) Nr. 4, S. 118-121. Es treten in Deutschland immer wieder regional begrenzte Häufungen von Masernerkrankungen auf. Ist es deshalb geboten, dass der Gesetzgeber eine Masern-Zwangsimpfung einführt?

Vergallo, Gianluca Montanari ; di Luca, Natale Mario ; Zaami, Simona. Childhood immunisation: mandate or persuasion? Italian lawmakers have opted for the former, what about European legislators? // [European Journal of Health Law](#) (2018) issue 5, p. 573-586.

Over the past decades, the number of effective and safe child vaccines available has increased. Yet, more and more parents have become concerned about vaccine safety. The authors address the following question: are vaccinations, especially in children, to be considered as mandatory treatment or should parents be entitled to choose whether to have their children vaccinated or not? In Europe, eleven countries have instituted mandates, whereas others have opted for mere recommendations and rely on

information campaigns. Italy is one of those which have recently enacted legislation designed to broaden the scope of mandatory vaccinations. The paper's authors argue that it is certainly hard to draw the line between individual and collective rights, yet it is incumbent upon state authorities to foster the common interest and the public good, which gives governments a right and an obligation to promote immunisation, at least until the safety threshold is reached.

Loe lisaks:

Kruus, Maret ; Nõmper, Ants. [Meditsiiniõiguslik tagasivaade 2017. aastale – vaktsineerimist soodustavad meetmed](#) // Eesti Arst (2018) nr. 3, lk. 166-169.

Kruus, Maret ; Nõmper, Ants. [Riigi kohustused tervise kaitse tagamiseks: vaktsineeritute osakaalu suurendamine õiguslike meetmetega](#) // Juridica (2018) nr. 3, lk. 159-168.

Noorem, Marilin. [Laste vaktsineerimise alase juhendmaterjali "Räägime laste kaitsmisest" kriitiline analüüs : magistritöö](#) / Tartu Ülikool, sotsiaalteaduste valdkond, ühiskonnateaduste instituut ; juhendaja: Marko Uibu. - Tartu : Tartu Ülikool, 2017. - 85 lk.

Nurm, Ülla-Karin. [Rahvastiku tervise arengukava 2009-2020 vahehindamine. Laste vaktsineerimise valdkonna aruanne.](#) - Tallinn : Poliitikauuringute Keskus Praxis, 2017. ([TÄISTEKST](#))

Vaata ka:

Euroopa Komisjon:

[State of vaccine confidence in the EU 2018](#)

Maailma Terviseorganisatsioon (WHO):

Immunization, Vaccines and Biologicals

<https://www.who.int/immunization/en/>

Sotsiaalministeerium:

<https://www.sm.ee/et/rahvastiku-tervise-arengukava-aastani-2030>

Terviseamet:

<https://www.vaktsineeri.ee/>

UUSI ÕIGUSRAAMATUID JA ARTIKLEID VÄLISAJAKIRJADEST

Artiklite täistekstid e-ajakirjadest ja andmebaasidest on kättesaadavad Rahvusraamatukogu [otsinguportaali](#) sisseloginud kasutajale.

ÕIGUSE ÜLDKÜSIMUSED

RAAMATUD

Dworkin, Ronald. [Bürgerrechte ernstgenommen](#). - Frankfurt am Main : Suhrkamp, [1987]. - 591 lk.

ARTIKLID

Bogdandy, Armin von. Ways to frame the European rule of law: Rechtsgemeinschaft, trust, revolution, and Kantian peace // [European Constitutional Law Review](#). Vol. 14 (2018), issue 4, p. 675-699.

Conceptualising the European rule of law-value – a critique of the concept of European legal community – a conceptualisation of trust for a fresh understanding of the rule of law-value. Trust research in the social sciences. The trustworthiness of the European rule of law in light of calls for breaking up the current order.

Märksõnad: õiguskord; õigusriik; väärtused (filos.); avalik arvamus; Euroopa Liit; Saksamaa; rahvusvaheline õigus

Graevenitz, Albrecht v. [„Zwei mal Zwei ist Grün“ – Mensch und KI im Vergleich](#) // Zeitschrift für Rechtspolitik (2018) nr. 8, lk. 238-241. Tehisintellekti kasutamisesest juristide tegevuses.

Märksõnad: tehisintellekt; robotid; õiguspoliitika; juristid; arukad süsteemid; õigusloome; otsustamine; õigusharidus; Saksamaa

Meyer, Stephan. [Künstliche Intelligenz und die Rolle des Rechts für Innovation](#) // Zeitschrift für Rechtspolitik (2018) nr. 8, lk. 233-238. Tehisintellekti ja robotite kasutamise seotud nõuetest õigusloomele (mõistete määratlemine ja rakendusvaldkonnad).

Märksõnad: tehisintellekt; robotid; arukad süsteemid; õigusloome; andmeedastus; siseturg; põhiõigused; Euroopa Liidu õigus

Pihlajamäki, Heikki. Merging comparative law and legal history: towards an integrated discipline // [The American Journal of Comparative Law](#) (2018) nr. 4, lk. 733-750. Võrdleva õigusteaduse ja õigusajaloo käsitlusest ühe teadusena analoogselt Põhjamaade käsitlusega (viis riiki kui üks tervik). Sümpoosioni *Legal history and comparative law: a dialogue in times of the transnationalization of law and legal scholarship* ettekannetel põhinevad ka erinevate autorite artiklid lk. 751-830.

Märksõnad: õigusajalugu; õigusteadus; võrdlev õigusteadus; Põhjamaad; Soome; Rootsi; Norra; Taani; Island, sümpoosionid

ÕIGUSAJALUGU

RAAMATUD

Лор, Эрик. [Российское гражданство : от империи к Советскому Союзу.](#) - Москва : Новое литературное обозрение, 2017. - 336 lk.

ARTIKLID

Баранов, В. Ф. Начало английского общего права и Тракат о законах и обычаях королевства Английского // [История государства и права](#) (2019) № 2, с. 37-46.

Предметом настоящей статьи является начальный период становления английского общего права. Для всей Европы XII–XIII века явились эпохой фундаментальных перемен в организации судов и методах их деятельности. [...] В Англии обновление шло благодаря деятельности общенационального королевского суда как суда первой инстанции и введению процесса, построенного на королевском приказе. Процесс становления и укрепления королевского суда получил самое широкое освещение в трактате Гленвилля. [...]

Märksõnad: kohtud; kaebused; tavaõigus; kohtumenetlus; Inglismaa; traktaadid; 12.-13. saj.

Маликов, С. В. Зарождение идеи об обратной силе уголовного закона // [История государства и права](#) (2019) № 3, с. 20-26.

На основе анализа истории римского права, англосаксонской системы права исследуются появление и развитие идеи об обратной силе уголовного закона как частной проблемы действия закона во времени. Констатируется, что вопрос действия закона во времени и его обратной силы положен в основу целого ряда иных принципов и ключевых положений законодательства – законности, предсказуемости и стабильности, предупредительной функции, приоритетности кодификации – и имеет политические основания.

Märksõnad: õigusloome; kriminaalõigus; Rooma õigus; õigussüsteemid; printsiibid

Шавеко, Н. А. О причинах появления и принципиальных аргументах против смертной казни // [История государства и права](#) (2019) № 1, с. 56-61.

Статья посвящена анализу наиболее часто встречающихся аргументов «за» и «против» смертной казни, причинам появления такого вида наказания, как смертная казнь, а также вопросу о том, существуют ли решающие аргументы «против» смертной казни. С этой целью автор исследует вопрос о существовании смертной казни в Киевской Руси, а также дискуссию о смертной казни, развернувшуюся в эпоху Просвещения в Европе. [...]

Märksõnad: surmanuhtlus; karistused; õigus; väärtused (filos.); Kiievi-Vene riik

TSIVILÕIGUS

RAAMATUD

Koch, Robert. [Insurance law in Germany.](#) - Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2018. - 300 lk.

[Legal personhood : animals, artificial intelligence and the unborn](#) / eds. Visa A. J. Kurki, Tomasz Pietrzykowski. - Cham, Switzerland : Springer, 2017. - IX, 158 lk.

Mantrov, Vadim. [Insurance law in Latvia](#). - Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2018. - 154 lk.

[Võlaõigusseadus ; Võlaõigusseaduse, tsiviilseadustiku üldosa seaduse ja rahvusvahelise eraõiguse seaduse rakendamise seadus : märksõnaline sisujuht : tekst toodud muudatuste ja täiendustega seisuga 2. märts 2019](#). - Tallinn : Juura, 2019. - 442 lk.

ARTIKLID

Van Ho, Tara ; Terwindt, Carolijn. Assessing the duty of care for social auditors // [European Review of Private Law](#). Vol. 27 (2019), issue 2, p. 379-402.

This article analyses the appropriate duty of care under English tort law for social auditors towards third parties at risk of suffering damages from their negligence. After explaining the work of social auditors, the article considers whether the duty of care established for financial auditors is an appropriate one for social auditors. It concludes that a robust duty of care does exist for social auditors to guard against negligent audits that could harm workers at audited facilities. Due to differences between the financial and social audit, it further argues the duty of care for social auditors should be both broader than that required of the financial audit industry and non-delegable.

Märksõnad: hoolsuskohustus; vastutus; hooletus (jur.); töötingimused; töökaitse; tööohutus; hindamine; kohtulahendid; võlaõigus; Suurbritannia

Perekonnaõigus

RAAMATUD

[Adults and children in postmodern societies : a comparative law and multidisciplinary handbook](#) / eds. Jehanne Sosson, Geoffrey Willems, Gwendoline Motte. - Cambridge : Intersentia, 2019. - XXI, 873 lk.

Weijers, Ido. [Children and the law in the Netherlands : a comparative introduction](#). - The Hague, The Netherlands : Eleven International Publishing, (2018). - 115 lk.

Wollenschläger, Ferdinand ; Coester-Waltjen, Dagmar. [Ehe für alle : die Öffnung der Ehe für gleichgeschlechtliche Paare aus verfassungsrechtlicher und rechtsvergleichender Perspektive](#). - Tübingen : Mohr Siebeck, 2018. - XV, 277 lk.

ARTIKLID

Isailovic, Ivana. Same sex but not the same: same-sex marriage in the United States and France and the universalist narrative // [The American Journal of Comparative Law](#) (2018) nr. 2, lk. 267-315.

Samasooliste partnerlusest ja abielust Prantsuse ja Ameerika Ühendriikide õiguses.

Märksõnad: samasooliste partnerlus; abielu; võrdsed võimalused; õigusloome; reformid; võrdlev õigusteadus; perekonnaõigus; Ameerika Ühendriigid; Prantsusmaa

Pärimisõigus

Schönenberg-Wessel, Ulf. [Der fiktive Nachlass – Pflichtteilsergänzungsansprüche im notariellen Nachlassverzeichnis](#) // Neue Juristische Wochenschrift (2019) Nr. 21, S. 1481-1486.

Im Rahmen der Errichtung eines notariellen Nachlassverzeichnisses hat der beauftragte Notar neben dem aktiven und dem passiven Nachlass auch den so genannten fiktiven Nachlass zu ermitteln. Dies jedenfalls dann, wenn der pflichtteilsberechtigten Nichtebe hiernach gefragt hat. Als fiktiver Nachlass sind sämtliche für den Pflichtteilsergänzungsanspruch maßgeblichen Vermögensminderungen zu ermitteln. Die „Detektivarbeit“ des Notars reicht in der Regel weit über den Zehn-Jahres-Zeitraum des § 2325 BGB zurück.

Märksõnad: pärimine; kinkimine; testamendid; sundosa; notariaaltoimingud; kulud; Saksamaa

ÄRIÕIGUS

RAAMATUD

[Äriseadustik : märksõnaline sisujuht : tekst toodud muudatuste ja täiendustega seisuga 15. märts 2019](#). - Tallinn : Juura, 2019. - 230 lk.

ARTIKLID

Baumert, Andreas J. [Feststellung der Zahlungsunfähigkeit: Wenn Strafrecht und Insolvenzrecht aufeinandertreffen](#) // Neue Juristische Wochenschrift (2019) Nr. 21, S. 1486-1491.

In Insolvenzfällen stellt sich sowohl bei der insolvenz- als auch der strafrechtlichen Aufarbeitung regelmäßig die Frage nach der Zahlungsunfähigkeit. [---] Der Wechselwirkung zwischen der Rechtsprechung der Zivil- und Strafsenate und den bestehenden unterschiedlichen Konkretisierungen zur Definition und objektiven Feststellung der Zahlungsunfähigkeit soll nachfolgend nachgegangen werden.

Märksõnad: pankrotid; äriühingud; maksejõuetus; karistusõigus; pankrotiõigus; Saksamaa

Beckers, Anna. Towards a regulatory private law approach for CSR self regulation? The effect of private law on corporate CSR strategies // [European Review of Private Law](#). Vol. 27 (2019), issue 2, p. 221-244. This article analyses the interplay between private law and large multinational companies in designing policies of corporate social responsibility (CSR). Based on a doctrinal legal analysis, the article first shows that private law takes a largely facilitative attitude towards CSR self-regulation in the sense that it subjects the enforcement of selfregulation and its review in the light of public interest standards to the intention of corporations as its authors. [---]

Märksõnad: ettevõtte; hargmaised ettevõtte; sotsiaalne vastutus; eraõigus; iseregulatsioon

Ekkenga, Jens. Stimmverbote gegen den herrschenden Gesellschafter im GmbH-Konzern // [Zeitschrift für Unternehmens- und Gesellschaftsrecht](#) (2019) Nr. 2, S. 191-237.

Machtkämpfe unter den Gesellschaftern einer faktisch beherrschten GmbH werden herkömmlich vor allem mit Blick auf den Außenseiterschutz entschieden. [---] Der nachfolgende Beitrag hat zum Ziel, die Interessengewichte unter Berücksichtigung der überschießenden Stimmkraft des Minderheitsgesellschafters in derartigen Sonderlagen neu auszuloten. Im Mittelpunkt der Betrachtung stehen dabei die mitgliedschaftliche Treuepflicht des Minderheitsgesellschafters und dessen gesteigerte Verantwortung im Umgang mit dem ihm aufgrund des Stimmverbots zugewiesenen Alleinentscheidungsrecht.

Märksõnad: äriühingud; aktsionärid; väikeaktsionärid; hääletamine; otsustamine; Saksamaa

Laine, Juhani. Yhteisön kannalta painava taloudellinen syy – vertailua osakeyhtiön ja osuuskunnan välillä // [Lakimies](#) (2019) n:o. 1, s. 3-26.

Kirjoituksessa vertaillaan yhtiön ja osuuskunnan kannalta painavaa taloudellista syytä suunnatun osake- ja osuusannin edellytyksenä. Samalla arvioidaan, onko painavan taloudellisen syyn käsitteen lainaaminen osakeyhtiölainsäädännöstä osuuskuntalainsäädäntöön ollut onnistunut ratkaisu. Lisäksi käsitellään eräitä yhteisöoikeudellisia peruskäsitteitä, kuten yhteisön etua, ja niiden yhtäläisyyttä ja eroavuutta osakeyhtiössä ja osuuskunnassa.

Märksõnad: äriühingud; osaühingud; ühistud; maksevõime; aktsionärid; Soome

Osterloh-Konrad, Christine. Die Selbstorganschaft in der Personengesellschaft – Wesenszug oder Anachronismus? // [Zeitschrift für Unternehmens- und Gesellschaftsrecht](#) (2019) Nr. 2, S. 271-300.

Im deutschen Recht wird die Selbstorganschaft gemeinhin als wesentliches Strukturmerkmal der Personengesellschaft angesehen. Allerdings besteht ein erhebliches praktisches Bedürfnis nach dem Einsatz Externer in der Unternehmensführung; ihm begegnet die Rechtspraxis durch die Anerkennung einer Reihe von Strukturen, welche die Selbstorganschaft zwar nicht formell durchbrechen, sie materiell jedoch weitgehend aushebeln. Auf Basis dieser Beobachtung hinterfragt der Beitrag das Prinzip, indem er die bisher dagegen vorgebrachte, beachtliche Kritik durch eine rechtsvergleichend begründete Argumentation ergänzt. [---]

Märksõnad: äriühingud; äriühinguõigus; lepingud; printsiihid; võrdlev õigusteadus; Saksamaa; Itaalia; Belgia; Prantsusmaa; Inglismaa; Ameerika Ühendriigid

Schmidt-Versteyl, Sarah. [Cyber Risks – neuer Brennpunkt Managerhaftung?](#) // Neue Juristische Wochenschrift (2019) Nr. 23, S. 1637-1342.

Neben der Verletzung von Datenschutzbestimmungen stellen Cyberangriffe das Risiko mit dem größten Bedrohungspotenzial für Unternehmen dar. Noch wenig diskutiert ist, wer für Schäden durch Cyberangriffe aus Unternehmenssicht letztlich haftet. Der Beitrag geht dieser Frage nach.

Märksõnad: ettevõtte; äriühingud; andmekaitse; küberrünnakud; juhtkond; vastutus; Saksamaa

Schockenhoff, Martin ; Nußbaum, Anton. Die neuen Transparenzvorschriften für Stimmrechtsberater // [Zeitschrift für Unternehmens- und Gesellschaftsrecht](#) (2019) Nr. 1, S. 163-190.

Stimmrechtsberater haben sich, aus den USA kommend, in den letzten Jahren auch in Deutschland und anderen europäischen Ländern etabliert. Zu ihren Kunden gehören insbesondere Finanzinvestoren und institutionelle Anleger mit breitem Aktienportfolio. Stimmrechtsberater können die Präsenz in Hauptversammlungen, die Qualität des Stimmverhaltens sowie die Vorhersehbarkeit von Abstimmungsergebnissen erhöhen, aber ihre Tätigkeit birgt auch Risiken: Mangelnde Transparenz, Interessenkonflikte, teilweise auch qualitative Defizite. [---]

Märksõnad: äriühingud; aktsionärid; nõustajad; investeringud; Euroopa Liidu õigus; Saksamaa

Steele, Stacey ; Godwin, Andrew ; Chun, Jin ; Changyin, Han ; Yimin, Ren ; Weihong, Chi. Trends and developments in Chinese insolvency law: the first decade of the PRC enterprise bankruptcy law // [The American Journal of Comparative Law](#) (2018) nr. 3, lk. 669-711. Pankrotiõiguse arengusuundadest Hiina õigusloomes ja kohtupraktikas; näiteid ka Jaapani õigusest.

Märksõnad: ettevõtted; pankrotid; pankrotimenetlus; õigusloome; kohtulahendid; Hiina; Jaapan

Zetzsche, Dirk. Know your shareholder, der intermediärgestützte Aktionärsbegriff und das Hauptversammlungsverfahren // [Zeitschrift für Unternehmens- und Gesellschaftsrecht](#) (2019) Nr. 1, S. 1-38.

Mit Kapitel Ia der reformierten Aktionärsrechterichtlinie 2017/828/EU wird erstmals ein auf die beteiligten Depotbanken und Verwahrintermediäre gestütztes Verfahren zur Ermittlung der Aktionäre eingeführt. Der Beitrag untersucht die Umsetzung dieser Regelungen im Referentenentwurf eines Zweiten Gesetzes zur Umsetzung der Aktionärsrechterichtlinie (ARUG II) unter Berücksichtigung der Vorgaben der Durchführungsverordnung (EU) 2018/1212 der Kommission und erörtert das infolge der europäischen Vorgaben neu zu regelnde Verfahren zum Versand der Aktionärsmitteilungen im Vorfeld der Hauptversammlung. [---]

Märksõnad: äriühingud; aktsiaseltsid; aktsionärid; Euroopa Liidu õigus; siseriiklik õigus; Saksamaa

INTELLEKTUAALNE OMAND

Bo, Yan. Beyond the signal: a view from China on the copyright protection of live sports programming // WIPO Magazine (2019) [no. 2](#), p. 8-14.

For many years, broadcasters have been highlighting the urgent need to update the rights of broadcasting organizations amid high levels of signal piracy which are threatening the live sports broadcasting business and the transformation of the sports broadcasting landscape.

Märksõnad: sport; spordivõistlused; teleülekanDED; autoriõigus; meedia; ringhääling; Internet; erasektor; Hiina

Bonadio, Enrico ; Lucchi, Nicola. How far can copyright be stretched? Framing the debate on whether new and different forms of creativity can be protected // Intellectual Property Quarterly (2019) issue 2, p. 115-135.

This article expands on whether copyright protection may be available for certain new and non-conventional works as diverse as graffiti, sports movements, DJ sets, culinary presentations, jokes, magic tricks, works created by artificial intelligence and engineered DNA. The potential expansion of copyright in a knowledge-based society is a relevant and topical subject at the moment also in light of the current scholarly and policy debates on the modernisation of copyright rules in many countries, including the EU and US. [---]

Märksõnad: subkultuurid; tänavakunst; tehisintellekt; sotsiaalmeedia; digitaalmajandus; autoriõigus; Euroopa; Ameerika Ühendriigid; Euroopa Liidu õigus ([WESTLAW](#))

Bosher, H. ; Yeşiloğlu, S. An analysis of the fundamental tensions between copyright and social media: the legal implications of sharing images on Instagram // [International Review of Law, Computers & Technology](#). Vol. 33 (2019), issue 2, p. 164-186.

Copyright is inherently intertwined with the development of technology and none more so than the advent of the Internet and sharing technologies. More recently, social media platforms have become the latest challenge for copyright law and policy. This article builds on the literature that recognises the underlying conflict between copyright and social networking sites (SNSs); namely that the basic implication of copyright is the restriction of copying, whereas the ethos of social networking is the promotion of sharing. [---]

Märksõnad: sotsiaalmeedia; autoriõigus; Instagram (veebisait); Internet; digitaalmajandus; Ameerika Ühendriigid; Suurbritannia

Fhima, Ilanah. The public domain // Intellectual Property Quarterly (2019) issue 1, p. 1-24.

This article explores whether it is possible to identify and delineate the public domain in intellectual property law. It begins with a review of existing IP scholarship on the public domain. Identifying that the prevailing model of the public domain relies upon analogies to the commons, it questions how well a model based upon medieval real property holdings might be expected to capture the nuances of intangible property in the internet age. Additionally, academic focus is predominantly directed on copyright law at the expense of other fields of intellectual endeavour and adopts a US-centric viewpoint, which may not be reflective of the different settlement reached in the EU-influenced UK. [---].

Märksõnad: intellektuaalne omand; autorõigus; kaubamärgid; Internet; ühine omand; kohtulahendid; Ameerika Ühendriigid; Suurbritannia; Euroopa Liidu õigus ([WESTLAW](#))

Lichtenhein, Mark. Intellectual property rights: driving global sports // WIPO Magazine (2019) [no. 2](#), p. 2-7.

Sports rights owners rely heavily on the protection afforded by copyright law to protect competitions from infringement and to preserve their value. As sports are a valuable contributor to the global economy and the enjoyment and wellbeing of people, it is imperative that the sector continues to thrive. To do so, requires that the sector's IP rights and the revenues flowing from them are protected.

Märksõnad: sport; spordivõistlused; teleülekanDED; meedia; autoriõigus; spordiõigus; intellektuaalne omand; Euroopa Liidu õigus

Romero-Moreno, Felipe. 'Notice and staydown' and social media: amending Article 13 of the proposed Directive on Copyright // [International Review of Law, Computers & Technology](#). Vol. 33 (2019), issue 2, p. 187-210.

This paper critically assesses the compatibility of content recognition and filtering technology or so-called notice and staydown approach with the right of social network platforms and users to a fair trial, privacy and freedom of expression under Articles 6, 8 and 10 of the European Convention on Human Rights (1950) (ECHR). The analysis draws on Article 13 of the European Commission's proposal for a Directive on Copyright, the case-law of the Strasbourg and Luxembourg Court and academic literature. It argues that the adoption of content recognition and filtering technology could pose a threat to social network platforms and user human rights. [---]

Märksõnad: sotsiaalmeedia; põhiõigused; sõnavabadus; inimõigused; autoriõigus; Euroopa Liidu õigus; inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon (1950); kohtulahendid

Сагдеева, Л. В. Виндикация интеллектуальной собственности // [Журнал российского права](#) (2019) № 3, с. 74-83.

В статье рассматриваются вопросы института виндикации объектов, составляющих интеллектуальную собственность и требующих государственной регистрации, на примере товарных знаков. Анализируется действующее российское и зарубежное законодательство, правовые позиции Конституционного Суда Российской Федерации и арбитражных судов, а также судов иностранных юрисдикций. [---]

Märksõnad: kaubamärgid; omandiõigus; vindikatsioon; heauskus; kohtulahendid; Venemaa

KESKKONNAÕIGUS

RAAMATUD

[Greening criminology in the 21st century : contemporary debates and future directions in the study of environmental harm](#) / ed. by Matthew Hall. - London ; New York : Routledge, 2018. - XIII, 239 lk.

ARTIKLID

Pedersen, Ole W. A study of administrative environmental decision-making before the courts // [Journal of Environmental Law](#). Vol. 31 (2019), issue 1, p. 59-82.

This article presents the findings from a quantitative study of 249 judicial environmental decisions. The study finds that the courts find against claimants challenging administrative environmental law decisions by a higher margin than in other areas of administrative law (though the margin varies from court to court). The article argues that the main reason for this is found in the interactions between the nature of environmental law and the strict legal focus inherent in judicial supervision. [---]

Märksõnad: keskkonnakaitse; kohtud; järelevalve; keskkonnakahju; keskkonnakuriteod; kohtulahendid; Inglismaa; Wales; Šotimaa; Euroopa Liidu õigus

Pickering, Jonathan ; McGee, Jeffrey S. ; Karlsson-Vinkhuyzen, Sylvia I. ; Wenta, Joseph. Global climate governance between hard and soft law: can the Paris Agreement's 'crème brûlée' approach enhance ecological reflexivity? // [Journal of Environmental Law](#). Vol. 31 (2019), issue 1, p. 1-28.

In the face of global environmental concerns, legal institutions must cultivate a reflexive capacity to monitor global ecological shifts and to reconfigure their practices accordingly. But, it remains unclear whether harder or softer legal norms are more capable of enhancing such ecological reflexivity. This article traces variations in harder and softer norms in two aspects of the evolution of the global climate change regime – national contributions to mitigation and review mechanisms – and their implications for ecological reflexivity. [---]

Märksõnad: *kliimamuutused; õigusloome; rahvusvahelised lepingud; õiguslikud aspektid*

Шунаева, Д. Д. Цифровая экономика и информационное обеспечение в сфере охотничьего хозяйства: организационно-правовой аспект // [Журнал российского права](#) (2019) № 1, с. 159-169. Проблемы развития права в контексте цифровой экономики особо актуальны в настоящее время и широко обсуждаются в научных и деловых кругах. [---]. Автор, основываясь на результатах проведенного им правового мониторинга в 35 субъектах Российской Федерации, анализирует действующие правовые механизмы и качество информационного обеспечения в сфере охотничьего хозяйства. Выявлены недостатки правового регулирования и обусловленные ими риски. Дана оценка эффективности государственного охотхозяйственного реестра как общедоступного источника актуальной информации и его соответствия идеям цифровой экономики.

Märksõnad: *jahindus; jahimajandus; registrid; andmebaasid; juurdepääs infole; digitaalmajandus; Venemaa*

TÖÖÕIGUS

RAAMATUD

[Collective bargaining and collective action : labour agency and governance in the 21st century?](#) / ed. by Julia López López. - Oxford [UK] ; Portland, Oregon : Hart Publishing, 2019. - XI, 298 lk.

[Reducing inequalities in Europe : how industrial relations and labour policies can close the gap](#) / ed. by Daniel Vaughan-Whitehead. - Cheltenham, UK ; Northampton : Edward Elgar Publishing ; Geneva, Switzerland : International Labour Office, 2018. - XXI, 612 lk.

ARTIKLID

Del Punta, Riccardo. Social media and workers' rights: what is at stake? // [International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations](#). Vol. 33 (2019), issue 1, p. 79-100.

This article addresses the way in which the growing use of social media is changing the employment relationship. Technology has given rise to a huge increase in the amount of information about employees available to employers, while allowing them to engage in invasive monitoring of employee access to the internet and social media. This highlights the importance of regulatory techniques, as employees have become more exposed to monitoring by the employer and potentially to discrimination. In certain cases, the employee's freedom of expression is at risk. To counteract these tendencies, privacy laws, recently reinforced in the EU by the General Data Protection Regulation or GDPR, and more generally the principle of proportionality, can represent effective instruments to prevent technology from exacerbating the condition of subordination of employees.

Märksõnad: *sotsiaalmeedia; töösuhted; töötajad; sõnavabadus; vallandamine; andmekaitse; privaatsus; kohtulahendid; Euroopa Liidu õigus*

Mantouvalou, Virginia. 'I lost my job over a Facebook post – was that fair?' Discipline and dismissal for social media activity // [International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations](#). Vol. 33 (2019), issue 1, p. 101-125.

Is it fair to be dismissed for social media activity, and are there any limitations to the employer's managerial prerogative? These are the questions that this article addresses by examining the compatibility of discipline or dismissal with human rights law, with a primary focus on United Kingdom (UK) and European human rights law. It argues that UK courts and tribunals erroneously accept the lawfulness of such dismissals most of the time. This is due both to weaknesses in the English law of unfair dismissal, and to courts' and tribunals' limited engagement with human rights at work. [---]

Märksõnad: *sotsiaalmeedia; töösuhted; vallandamine; inimõigused; Facebook (veebisait); sõnavabadus; privaatsus; kohtulahendid; Suurbritannia*

Pisarczyk, Łukasz. The crisis of the collective bargaining system in Poland // [International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations](#). Vol. 33 (2019), issue 1, p. 57-77.

The article analyses the reasons for the collapse of collective bargaining in Poland, while formulating proposals to overcome the current difficulties. The Polish labour market with almost 17 million workers is among the largest in Europe. However, only around 15% of workers are covered by the provisions of collective agreements. The most striking feature of the system is the lack of multi-employer collective agreements including sectoral agreements. The crisis has been caused by various legal, structural, social, economic and political factors. The most important problems include the difficulties affecting the position and functioning of the social partners. Paradoxically, there are also some legal solutions which deepen the crisis of collective bargaining. [---]

Märksõnad: kollektiivlepingud; kollektiivsed läbirääkimised; töösuhted; ametiühingud; sotsiaalne partnerlus; Poola

SOTSIAALÕIGUS

RAAMATUD

[Pensions law handbook](#) / eds. Jennifer Bell, Susan Jones. - London : Bloomsbury Professional, 2019. - LXVII, 995 lk.

FINANTSÕIGUS

RAAMATUD

Tearu, Krista. [Maksuvabad kulud ettevõttes : säästa raha ja kasuta lubatud võimalusi](#). - Tallinn : Pilvebüroo, 2019. - 72 lk.

ARTIKLID

Tilba, Anna ; Reisberg, Arad. Fiduciary duty under the microscope: stewardship and the spectrum of pension fund engagement // [The Modern Law Review](#). Vol. 82 (2019), issue 3, p. 456-487.

UK pension fund trustees' interpretations of their fiduciary duties may shape pension fund approaches to corporate stewardship and engagement envisioned by the UK Stewardship Code. Data from interviews with pension fund trustees, executives, investment intermediaries and pensions experts reveals interpretive pluralism of the concept of fiduciary duty in the area of pension funds. This article develops a model identifying the spectrum of pension fund engagement, linking interpretations of fiduciary duty to intensity and methods of engagement in practice. [---]

Märksõnad: pensionifondid; investeerimine; efektiivsus; vastutus; finantsjärelevalve; Suurbritannia

KARISTUSÕIGUS

RAAMATUD

Барышева, К. А. ; Есаков, Г. А. [Уголовный кодекс Российской Федерации : \[УК\] : постатейный комментарий](#). - Москва : Проспект, 2018. - 736 lk.

[Karistusseadustik ; Karistusseadustiku rakendamise seadus : märksõnaline sisujuht : tekst toodud muudatuste ja täiendustega seisuga 14. jaanuar 2019](#). - Tallinn : Juura, 2019. - 182 lk.

[Karistusõigus 2019 : \[seadused seisuga 15. märts 2019\]](#). - Tallinn : Tarkuseraamat, 2019. - 536 lk.

[Kuritegevus Eestis 2018](#). - Tallinn : Justiitsministeerium, 2019. - 80 lk. - (Kriminaalpoliitika uuringud ; 28). (TÄISTEKST)

Loginova, Svetlana. [Kriminaalne Eesti](#). - Tallinn : Rahva Raamat, 2019. - 400 lk.

ARTIKLID

Chau, Peter. Punishment and bad upbringing // [Criminal Justice Ethics](#) (2018) nr. 2, lk. 103-121. Sotsiaalse tausta ja kasvatus mõjust kurjategijate karistamisel; näiteid Austraalia, Kanada ja Ameerika Ühendriikide kohtupraktikast.

Märksõnad: kurjategijad; karistused; kasvatus; sotsiaalne staatus; kohtulahendid; Ameerika Ühendriigid; Kanada; Austraalia

Chiao, Vincent. Predicting proportionality: the case for algorithmic sentencing // [Criminal Justice Ethics](#) (2018) nr. 3, lk. 238-261. Algoritmi kasutamisest võimalike karistuste hindamisel.

Märksõnad: karistused; kohtunikud; algoritmid; kohtulahendid; Ameerika Ühendriigid; Kanada

Deuchar, Ross ; Friis Sjøgaard, Thomas ; Holligan, Chris ; Miller, Kate ; Bone, Anthony ; Borchardt, Lisa. Social capital in Scottish and Danish neighbourhoods: paradoxes of a police–community nexus at the front line // [Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention](#) (2018) nr. 2, lk. 187-203. Sotsiaalsest kapitalist marginaliseerunud noorte ja politsei vaheliste suhete ja koostöö loomisel Taani ja Šotimaa näitel.

Märksõnad: kuritegevus; noored; politsei; sotsiaalne kapital; kogukonnad; koostöö; Taani; Šotimaa

Gur-Arye, Miriam. The legitimacy of judicial responses to moral panic: perceived vs; normative legitimacy // [Criminal Justice Ethics](#) (2018) nr. 2, lk. 141-163. Moraalinormide ja väärtuste mõjust (kriminaal)karistuse määramisel erinevate riikide kohtupraktikas.

Märksõnad: karistused; moraal; eetika; väärtused (filos.); kriminaalkaristused; kohtulahendid

Hyttinen, Tatu. Rikosnormatiivisen osaamisen parantaminen edistämällä opiskelijoiden tietoteoreettisia valmiuksia // [Lakimies](#) (2019) n:o. 2, s. 139-168.

Tässä artikkelissa tarkastellaan oikeustieteen opiskelijoiden tietoteoreettisia valmiuksia. Näkökulma on rikosoikeudellinen. [---] Artikkelissa tarkastellaan muun muassa, minkälainen on opiskelijoiden tietoteoreettinen ymmärryskyky pätevästä rikosnormatiivisesta tiedosta rikosoikeuden perusteiden kurssin suorittamisen jälkeen sekä arvioidaan, korreloiko tenttivastausten heijastama käsitys validin rikosnormatiivisen tiedon kriteereistä osaamisen ja tentissä menestymisen kanssa.

Märksõnad: kriminaalõigus; õigusteooria; õigusharidus; üliõpilased; Soome

Lindblom, Sophia ; Eriksson, Lars ; Hiltunen, Arto J. Criminality, thinking patterns and treatment effects – evaluation of the Swedish cognitive intervention programme ‘new challenges’ targeting adult men with a criminal lifestyle // [Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention](#) (2018) nr. 2, lk. 204-224. Kuritegevuse ennetamisest Rootsis ja kuritegeliku eluviisiga meestele mõeldud kognitiivse sekkumise programmist.

Märksõnad: kuritegevus; ennetamine; mehed; käitumine; sekkumine; kriminaalpreventsioon; Rootsi

Mollenhorst, Gerald ; Edling, Christofer ; Rydgren, Jens. Personal networks and crime victimization among Swedish youth // [Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention](#) (2018) nr. 2, lk. 116-135. Kuriteoohvriks langemise seostest elustiili ja suhtlusvõrgustikuga Rootsis 2015. aastal läbiviidud uuringus.

Märksõnad: kuritegevus; kuriteoohvrid; noored; elulaad; sotsiaalsed suhted; sotsiaalsed võrgustikud; Rootsi

Nielsen, L; H. ; Hansen, M. ; Ingemann-Hansen, O. Predicting charges and convictions for rape suspects in Denmark: characteristics associated with the notion of the ‘credible criminal’ // [Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention](#) (2018) nr. 2, lk. 136-151. Vägistamise ja vägistamise kahtlustatava käsitlusest Taani karistusõiguses; andmeid ka Suurbritanniast ja Ameerika Ühendriikidest.

Märksõnad: seksuaalkuriteod; vägistamine; seksuaalkurjategijad; kriminaalvastutus; karistused; kohtulahendid; Taani; Suurbritannia; Ameerika Ühendriigid

Strand, Susanne J. M. ; Fröberg, Sofi ; Storey, Jennifer E. Protecting victims of intimate partner violence: Swedish prosecutors’ experiences of decision-making regarding restraining orders // [Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention](#) (2018) nr. 2, lk. 170-186. Prokuröride osast lähisuhtevägivalla kuritegude menetlemisel Rootsis 2016. aastal läbiviidud uuringus.

Märksõnad: perevägivald; seksuaalkuriteod; prokurörid; politsei; kriminaalvastutus; Rootsi

MENETLUSÕIGUS

RAAMATUD

Девятко, А. Ю. [Комментарий к Уголовно-процессуальному кодексу Российской Федерации](#). - Москва : Проспект, 2017. - 1214 lk.

[Handbuch der Geschichte der Verwaltungsgerichtsbarkeit in Deutschland und Europa. Bd. 1-3](#) / hrsg. von Karl-Peter Sommermann, Bert Schaffarzik. - Berlin : Springer, 2019. - 2538 lk.

[Kohtute aastaraamat 2018](#). - [Tallinn] : Riigikohus, 2019. - 210 lk. ([TÄISTEKST](#))

[Kriminaalmenetluse seadustik ; Kriminaalmenetluse seadustiku rakendamise seadus : märksõnaline sisujuht : tekst toodud muudatuste ja täiendustega seisuga 1. juuli 2019.](#) - Tallinn : Juura, 2019. - 345 lk.

Pärsimägi, Andra. [Hagimenetlus : hagi ja taotluste esitamine.](#) - Tallinn : Juura, 2019. - 448 lk.

Shepherd, Richard. [Ebaloomulikud põhjused.](#) - Tallinn : Tänapäev, 2019. - 371 lk.

ARTIKLID

Бурмагин, С. В. Судебные производства в уголовном процессе: понятие и виды // [Государство и право](#) (2019) № 2, с. 146-159.

Настоящая статья отражает результаты исследования актуальных вопросов дифференциации судебных производств в уголовном процессе. В работе содержится структурный анализ уголовно-процессуальной деятельности суда, ее основных видов (направлений), дается понятие судебного производства. [---]

Märksõnad: *kriminaalmenetlus; kohtumenetlus; kontroll; Venemaa*

Heinemann, Patrick. [Verwaltungsgerichtlicher Eilrechtsschutz: Die Chimäre der summarischen Rechtsprüfung](#) // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2019) Nr. 8, S. 517-521.

Zunehmend selbstbewusst treibt eine Chimäre ihr Unwesen im verwaltungsgerichtlichen Eilverfahren: die summarische Rechtsprüfung. Erst kürzlich hat ihr das BVerfG (erneut) den grundgesetzlichen Segen nach Art. 19 IV GG erteilt. Das bietet Anlass, dieser ständig bemühten und doch zu selten hinterfragten „Rechtsfigur“ einmal auf den Zahn zu fühlen.

Märksõnad: *halduskohtumenetlus; lihtmenetlus; järelevalve; põhiseadused; kohtulahendid; Saksamaa*

Kienzle, Philipp. [Nachweis der Echtheit ausländischer öffentlicher E-Dokumente im Zivilprozess](#) // Neue Juristische Wochenschrift (2019) Nr. 24, S. 1712-1715.

Mit Inkrafttreten der europäischen eIDAS-Verordnung wurde unter anderem ein europaweit einheitlicher Rechtsrahmen für elektronische Signaturen und elektronische Siegel geschaffen. Dies erweitert die Möglichkeiten, ausländische elektronische Dokumente als taugliche Beweismittel in den Zivilprozess einzubringen. [---] Der Beitrag geht auf die Frage ein, welche rechtlichen Anforderungen das deutsche Zivilprozessrecht an den Nachweis der Echtheit ausländischer öffentlicher elektronischer Dokumente stellt.

Märksõnad: *tsiviilkohtumenetlus; elektroonilised dokumendid; dokumentide kontroll; välismaalased; tõendamine (jur.); autentimine; digitaalalkiri; Saksamaa*

Момотов, В. В. Экономическая и правовая ценность договора в судебном процессе // [Журнал российского права](#) (2019) № 1, с. 19-25.

Статья посвящена исследованию юридических и экономико-правовых аспектов распространения договорных конструкций в процессуально-правовой сфере. [---] Цель исследования – выявление сферы применения института договора в судебном процессе на основе разумного баланса публичного и частного интересов.

Märksõnad: *kohtumenetlus; lepingud; mediatsioon; riigilõiv; kohtukulud; kohtulahendid; Venemaa*

Sommermann, Karl-Peter. Entwicklungsperspektiven der Verwaltungsgerichtsbarkeit in Europa // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2019) Nr. 8, S. 293-305.

Die Debatte über einen Funktionswandel der Verwaltungsgerichtsbarkeit in Deutschland, die in den vergangenen Jahren im Kontext der Umsetzung der Århus-Konvention geführt wurde, hat die großen Anpassungsleistungen anderer europäischer Staaten zur Verwirklichung eines effektiven Individualrechtsschutzes in den Hintergrund treten lassen. Angesichts wachsender Anforderungen an die gerichtliche Kontrolle bei hochkomplexen Sachfragen und schwierig zu erfassender Interessenvielfalt gewinnen zudem neue Formen der Konfliktlösung und Überlegungen zu einer veränderten Rollenverteilung zwischen Verwaltung und Verwaltungsgerichtsbarkeit weiter an Bedeutung. Im Kontext der europaweiten Ansätze zur Entwicklung von „E-Justice“ intensiviert sich die Debatte, inwieweit die Digitalisierung zur Funktionsfähigkeit des Verwaltungsrechtsschutzes und zu einer Steigerung der Verfahrensrationalität beitragen kann.

Märksõnad: *halduskohtumenetlus; õiguskaitse; efektiivsus; elektrooniline kommunikatsioon; Saksamaa; Euroopa*

Effer-Uhe, Daniel. Kryptowährungen in Zwangsvollstreckung und Insolvenz am Beispiel des Bitcoin // [Zeitschrift für Zivilprozess](#) (2018) nr. 4, lk. 513-532. Krüptoraha käsitlusest tsiviilkohtumenetluses bitcoini näitel.

Märksõnad: tsiviilkohtumenetlus; täitemenetlus; krüptoraha; tehingud; bitcoin; pankrotid; Saksamaa

Pautsch, Arne. [Die Errichtung vollstreckbarer Urkunden über öffentlich-rechtliche Ansprüche](#) // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2019) Nr. 9, S. 605-610.

Die notariell errichtete vollstreckbare Urkunde nach § 794 I Nr. 5 ZPO ist in bürgerlichen Rechtsstreitigkeiten ein gebräuchliches Mittel zur Titulierung zumeist unbestrittener Ansprüche ohne langwieriges gerichtliches Erkenntnisverfahren. [...] Die Unterwerfungsfähigkeit öffentlich-rechtlicher Ansprüche und ihre vollstreckungsrechtliche Behandlung sind vor allem aus der Perspektive des Verwaltungsprozessrechts umstritten und führen zu prozessualen Folgeproblemen des Vollstreckungsrechtsweges, denen sich dieser Beitrag widmet.

Märksõnad: tsiviilkohtumenetlus; halduskohtumenetlus; tõendamine (jur.); volitused; esindusõigus; seaduste tõlgendamise; Saksamaa

Piekenbrock, Andreas. Beweisfragen bei kapitalmarktrechtlichen Prozessen // [Zeitschrift für Zivilprozess](#) (2018) nr. 4, lk. 413-456. Tõendamise investeerimisega seotud vaidluste lahendamisel.

Märksõnad: tsiviilkohtumenetlus; investeringud; tõendamine (jur.); aktsionärid; kahju hüvitamine; Saksamaa

Stöhr, Alexander. Laienrichter im Zivil- und Arbeitsgerichtsprozess // [Zeitschrift für Zivilprozess](#) (2018) nr. 4, lk. 481-512. Kohtukaasistujate osalemise tsiviil- ja töökohtumenetluses; võrdlus angloameerika õigussüsteemiga.

Märksõnad: tsiviilkohtumenetlus; kohtumenetlus; erikohtud; kohtunikud; kohtukaasistujad; juristid; Anglo-Ameerika õigussüsteem; Saksamaa

Weber, Franziska. Die Offenlegung von Beweismitteln nach Umsetzung der Kartellschadensersatzrichtlinie im deutschen und spanischen Recht // [Zeitschrift für Zivilprozess](#) (2018) nr. 4, lk. 457-480. ELi direktiivist [2014/104](#) ning tõendamise kahju hüvitamise vaidlustes konkurentsioiguse rikkumise korral Hispaania ja Saksa õiguses.

Märksõnad: tsiviilkohtumenetlus; tõendamine (jur.); kahju hüvitamine; siseriiklik õigus; Euroopa Liidu õigus; Saksamaa; Hispaania

RIIGIÕIGUS

RAAMATUD

Gambino, Silvio ; Lozano Miralles, Jorge ; Puzzo, Fernando ; Ruiz Ruiz, Juan José. [The Spanish constitutional system](#). - Den Haag : Eleven International Publishing, 2018. - XVIII, 319 lk.

Graber, Mark A. ; Gillman, Howard. [The complete American constitutionalism. Volume Five, Part I : the Constitution of the Confederate States](#). - New York : Oxford University Press, (2018). - XXI, 530 lk.

Franz, Katrin Verena. [Das Wahlrecht zum Deutschen Bundestag – Architektur eines organschaftlichen Rechts](#). - Berlin : Duncker & Humblot, 2019. - 305 lk.

[Parteiengesetz : Kommentar](#) / hrsg. von Jörn Ipsen. - München : C.H.Beck, 2018. - XX, 510 lk.

Pettai, Eva-Clarita ; Pettai, Vello. [Transitional and retrospective justice in the Baltic States](#). - Cambridge : Cambridge University Press, 2018. - XIII, 375 lk.

ARTIKLID

Abels, Gabriele ; Cress, Anne. Vom Kampf ums Frauenwahlrecht zur Parité: politische Repräsentation von Frauen gestern und heute // [Zeitschrift für Parlamentsfragen](#) (2019) Nr. 1, S. 167-186.

Heute sind Frauen in der Politik – im Deutschen Bundestag und in den Landtagen, wie auch in den Regierungen – glücklicherweise eine Selbstverständlichkeit. Anders als noch vor 100 Jahren wird ihr Recht auf politische Repräsentation und Partizipation heute nicht mehr grundsätzlich in Frage gestellt. Gleichwohl lässt sich feststellen, dass es in Bezug auf die politische Repräsentation von Frauen und ihre Mitgestaltung des demokratischen Gemeinwesens durchaus noch gravierende Defizite gibt. [...]

Märksõnad: valimisõigus; naised; poliitika; võrdsed võimalused; põhiseadused; Saksamaa; Euroopa

Bakó, Beáta. [The Zauberlehrling unchained?](#) // Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht (2018) nr. 4, lk. 863-902. Põhiseaduslikust identiteedist, *ultra vires* põhimõttest ning ELi õiguse tõlgendamisest põhiõiguste aspektist Saksa ja Ungari konstitutsioonikohtu praktikas.

Märksõnad: põhiõigused; põhiseadused; seaduste tõlgendamine; konstitutsioonikohtud; Euroopa Liidu õigus; kohtulahendid; Saksamaa; Ungari

Darnstädt, Thomas. [Die Suche nach dem richtigen Weg](#) // Neue Juristische Wochenschrift (2019) Nr. 22, S. 1580-1586.

Die Wirkungen des Grundgesetzes werden maßgeblich beeinflusst durch die Verfassungsanwendung des BVerfG. Gleichwohl sind die vom Gericht dabei verwendeten Methoden bis heute ungeklärt. Anlässlich des 70. Geburtstags des Grundgesetzes zeichnet der Beitrag anhand der Prozessakten der frühen Karlsruher Entscheidungen die Entwicklung der Argumentationsmuster des Gerichts nach.

Märksõnad: põhiseadused; konstitutsioonikohtud; kohtulahendid; seaduste tõlgendamine; Saksamaa

Dobner, Petra ; Fischer, Torben. Versagen, Fiasko, Katastrophe! Schritte zu einem Forschungskonzept über politische Fehler // [Zeitschrift für Parlamentsfragen](#) (2018) nr. 4, lk. 870-884. Eksimustest poliitikas, vigade kriteeriumitest ning vajadusest määratleda mõiste "poliitiline viga".

Märksõnad: politoloogia; parlamendid; valitsused; poliitikud; vead; eksimused; õigusteadus

Gabriel, Oscar W. Untergräbt die Kritik an Politikern das Vertrauen in die demokratischen Institutionen? // [Zeitschrift für Parlamentsfragen](#) (2018) nr. 4, lk. 909-918. Poliitilisest kultuurist ja poliitikute kritiseerimise mõjust institutsioonide (parlamendi, valitsuse) usaldusväarsusele ühiskonnas.

Märksõnad: poliitikud; avalikkus; poliitiline kultuur; kriitika; parlamendid; valitsused; usaldusväarsus; demokraatia; Saksamaa

Hobusch, Alexander. Neutralitätspflicht für (Partei-)Amtsträger? Verfassungsrechtliche Grenzen der Einflussnahme bei Durchführung eines Mitgliedervotums // [Zeitschrift für Parlamentsfragen](#) (2019) Nr. 1, S. 99-113.

[--] Hierbei stellen sich nicht nur politische, sondern auch rechtliche Fragen, etwa ob der Parteivorstand, der (möglicherweise) eigene Interessen bei Mitgliedervoten verfolgt, Beschränkungen unterworfen ist hinsichtlich der Einwirkung auf die Mitglieder, sei es etwa durch Zuschriften, Veröffentlichungen oder sonstige Einflussversuche. [--] Die Grundfrage ist, ob die Verfassung oder das einfache Gesetz hier eine Beschränkung auferlegen und damit eine Zurückhaltungspflicht beziehungsweise Neutralitätspflicht seitens des Vorstandes zu beachten gilt. Konkret ist zu prüfen, ob die Anforderungen im Fall des SPD-Votums eingehalten worden sind.

Märksõnad: parteid; poliitika; juhatused; demokraatia; liikmeskond; hääletamine; kontroll; võrdsed võimalused; parlamendid; Saksamaa

Kenny, David. Proportionality and the inevitability of the local: a comparative localist analysis of Canada and Ireland // [The American Journal of Comparative Law](#) (2018) nr. 3, lk. 537-578. Proportsionaalsuse põhimõttest ja õiguste piiramise seaduslikkusest Iiri ja Kanada õiguse võrdluses.

Märksõnad: proportsionaalsuse põhimõte; piirangud; õiguslikud kitsendused; võrdlev õigusteadus; Iirimaa; Kanada

Krause, Joachim. Alle reden davon und keiner weiß, was es ist? Perspektiven für die Analyse und Gestaltung parlamentarischer Kontrolle // [Zeitschrift für Parlamentsfragen](#) (2018) nr. 4, lk. 799-813. Parlamentaarse kontrolli olemusest ja tähendusest.

Märksõnad: parlamendid; valitsused; parlamentaarne kontroll; demokraatia; Saksamaa

Lehtonen, Olli ; Sutela, Mika. Tutkimustieto yhteiskunnallisen päätöksenteon tukena – paikkatietoanalyyysiin pohjautuva arvio vuoden 2019 käräjäoikeusuudistuksesta // [Lakimies](#) (2019) n:o. 1, s. 27-50.

Artikkelissa arvioidaan käräjäoikeusuudistusta geospaatialisiin menetelmiin kuuluvilla spatiaalisella optimoinnilla ja saavutettavuuslaskennalla. Tavoitteena on arvioida, miten maantieteellinen saavutettavuus lähimpään käräjäoikeuteen muuttuu uudistuksessa ja miten hyvin uudistus noudattaa spatiaalisesti optimoitua käräjäoikeusverkostoa. [--] Käräjäoikeusuudistuksen arviointi tehdään

spatiaalisella optimoinnilla, koska sillä voidaan arvioida objektiivisin perustein käräjäoikeusverkoston optimaalista kokoa ja istuntopaikkojen maantieteellistä kattavuutta ja saavutettavuutta.

Märksõnad: *kohtud; ringkonnakohtud; reformid; ruumipõhine statistika; Soome*

Lhotta, Roland. *Parlamentssouveränität und Verfassungswandel im Vereinigten Königreich: von Zombies, Richtern und konstitutionellen Leitideen // [Zeitschrift für Parlamentsfragen](#) (2018) nr. 4, lk. 814-826. Parlamendi suveräänsusest ja suhestusest valitsusega Suurbritannia ülemkohtu nn Milleri lahendi (2017) valguses.*

Märksõnad: *parlamendid; valitsused; Brexit; põhiseadused; ülemkohtud; kohtulahendid; Suurbritannia*

Meinel, Florian. *Confidence and control in parliamentary government: parliamentary questioning, executive knowledge, and the transformation of democratic accountability // [The American Journal of Comparative Law](#) (2018) nr. 2, lk. 317-367. Parlamentaarsest kontrollist parlamendi ja valitsuse vahelistes suhetes Ameerika Ühendriikide, Prantsuse, Saksa ja ELi õiguses.*

Märksõnad: *parlamentaarne kontroll; parlamendid; valitsused; koostöö; võrdlev õigusteadus; Euroopa Liidu õigus; Ameerika Ühendriigid; Prantsusmaa; Saksamaa*

Rautiainen, Pauli. *Kokeilulainsäädäntö ja sen perustuslailliset reunaehdot // [Lakimies](#) (2019) n:o. 2, s. 192-220.*

Tässä kirjoituksessa käsitellään kokeilulainsäädäntöä ja perustuslain sille asettamia reunaehtoja. Kirjoitus on otteeltaan yhtäältä lainsäädäntötutkimuksellinen ja toisaalta lainopillinen. Se sisältää niin hyvän kokeilulainsäädännön hahmottelua kuin valtiosääntöoikeudellisia tulkintakannanottoja kokeilulainsäädännön perustuslainmukaisuuden arviointiin. Aineistona hyödynnetään perustuslakivaliokunnan lausuntoja sekä kotimaista ja ulkomaista oikeuskirjallisuutta. Kirjoituksessa keskitytään hallintokokeiluihin, mutta käsitellään kokeiluja ja kokeilulainsäädäntöä myös niitä laajemmin.

Märksõnad: *õigusloome; eksperimendid; printsiibid; põhiseadused; Soome*

Schindler, Danny. *Parlamentarisches Führungspersonal aus Sicht der Abgeordneten: die askriptive Macht der Fraktionsvorsitzenden im Deutschen Bundestag // [Zeitschrift für Parlamentsfragen](#) (2018) nr. 4, lk. 767-777. Fraktsioonide esimeeste positsioonist ja mõjuvõimust parlamendiliikmete hinnangutes.*

Märksõnad: *parlamendid; parlamendiliikmed; parlamendifraktsioonid; juhid; Saksamaa*

Schliesky, Utz. *[Digitalisierung – Herausforderung für den demokratischen Verfassungsstaat](#) // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2019) Nr. 10, S. 693-701.*

Haben Sie schon einmal Kraniche gefaltet? Diese Kindergarten- und Grundschaufgabe ist – massiv erschwert – am Beispiel eines Krebs bekämpfenden Proteins der neueste Wettbewerb zwischen Wissenschaftlern und Künstlicher Intelligenz. Nachdem die KI bei Schach, Go! und Jeopardy die Menschen schon seit einiger Zeit immer wieder besiegt hat, hat Deepmind, eine Google-/Alphabet-Tochter, nun auch bei der Vorhersage dreidimensionaler Proteinstrukturen gewonnen. [---] Jedenfalls ist es höchste Zeit, über die Digitalisierung als Herausforderung für den Verfassungsstaat zu sprechen.

Märksõnad: *põhiseadused; põhiõigused; tehisintellekt; algoritmid; demokraatia; arukad süsteemid; infoühiskond; võrgusuhtlus; vastutus*

Zeh, Wolfgang. *Abgeordnetenzahl im Parlament – zu groß, zu klein, gerade richtig? // [Zeitschrift für Parlamentsfragen](#) (2018) nr. 4, lk. 744-756. Parlamendiliikmete arvust parlamendi suuruse ja ülesannete suhestuses.*

Märksõnad: *parlamendid; kodukorrad; parlamendiliikmed; töökorraldus; Saksamaa*

Waldhoff, Christian. *[Verfassungsjubiläen – Gedanken zur Verfassungskultur aus Anlass des 70. Jahrestags des Grundgesetzes](#) // Neue Juristische Wochenschrift (2019) Nr. 22, S. 1553-1560.*

Der 70. Geburtstag des Grundgesetzes soll einmal nicht zum Anlass genommen werden, Anfechtung und Bewahrung unserer Verfassung zu reflektieren, sondern dient dazu, sich zu vergewissern, wie wir Verfassungsjubiläen begehen. Dies verspricht unter Umständen mehr Information über die gegenwärtige Verfassungslage und Verfassungskultur als eine weitere Jubiläums-Gesamtwürdigung.

Märksõnad: *põhiseadused; juubelid; õiguskultuur; konstitutsioonikohtud; Saksamaa*

HALDUSÕIGUS

RAAMATUD

[Bundesdatenschutzgesetz : Kommentar](#) / hrsg. von Peter Gola, Dirk Heckmann. - München : Beck, 2019. - XXIII, 792 lk.

[Handbuch Ius Publicum Europaeum. Band VIII : Verwaltungsgerichtsbarkeit in Europa: Institutionen und Verfahren](#) / hrsg. von Armin von Bogdandy, Peter M. Huber, Lena Marcussen. - Heidelberg : Müller, 2019. - 940 lk.

Kontargyris, Xenofon. [IT laws in the era of cloud computing : a comparative analysis between EU and US law on the case study of data protection and privacy](#). - Baden-Baden : Nomos, 2018. - 378 lk.

[Modernising public procurement : the approach of EU member states](#) / eds. Steen Treumer, Mario Comba. - Cheltenham ; Northampton : Elgar, 2018. - X, 357 lk.

[Open data exposed](#) / eds. Bastiaan van Loenen, Glenn Vancauwenberghe, Joep Crompvoets. - The Hague, The Netherlands : Asser Press, (2018). - XVI, 288 lk.

[Privacy and data protection seals](#) / eds. Rowena Rodrigues, Vagelis Papakonstantinou. - The Hague : Asser Press ; Berlin : Springer, 2018. - XII, 155 lk.

ARTIKLID

Celeste, Edoardo. Terms of service and bills of rights: new mechanisms of constitutionalisation in the social media environment? // [International Review of Law, Computers & Technology](#). Vol. 33 (2019), issue 2, p. 122-138.

From a cursory look at the terms of service of the main social networking websites, it is immediately possible to detect that Facebook's show a peculiar configuration. Although they represent a mere contract between private parties, these terms adopt the traditional jargon of constitutional texts and articulate their contents in terms of rights, principles and duties. [...] This paper examines whether the emergence of a constitutional tone in this limited number of texts could be related to the effective, or aspirational, constitutional function that these documents exercise.

Märksõnad: *sotsiaalmeedia; Facebook (veebisait); põhiõigused; teenused; eeskirjad; infoühiskond; konstitutsionalism; õigusnormid*

Daintith, Terence. Government companies as regulators // [The Modern Law Review](#). Vol. 82 (2019), issue 3, p. 397-424.

[...] This article critically examines this and other uses in the UK of government-owned or - controlled companies to discharge public regulatory functions, against the background of current government practice regarding arm's length public bodies in general and government companies in particular. It assesses the acceptability of the company form by reference to criteria of democratic control, independence and accountability of regulatory institutions.

Märksõnad: *riigiettevõtte; energeetikaettevõtte; aruandlus; järelevalve; Suurbritannia*

Flessner, Axel. Sprachpolitik für die Internationalisierung der Hochschulen in Europa – der rechtliche Rahmen // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2019) Nr. 10, S. 373-383.

In Deutschland wird bisher wenig beachtet, an welchen Rechtsrahmen die Hochschulen sich zu halten haben, wenn sie für ihre Internationalisierung die Lehre in einer Fremdsprache anbieten, namentlich auf Englisch. In anderen europäischen Ländern stößt solche akademische Sprachpolitik auf rechtlichen Widerstand. Er wird hier dargestellt, sodann der Rechtsrahmen, der in Deutschland und nach europäischem Unionsrecht besteht. Das Ergebnis: Deutsch darf aus der Lehre in den deutschen Hochschulen nicht verdrängt werden. Der ausschließliche Gebrauch des Englischen für die Internationalisierung ist nach Gesetz und Verfassung nicht haltbar.

Märksõnad: *kõrgharidus; kõrgkoolid; õppekeel; inglise keel; keelepoliitika; õiguslikud aspektid; Saksamaa; Itaalia; Prantsusmaa; Holland; Euroopa Liit; põhiseadused*

Friedrich, Lutz. [„Fridays for Future“ statt Freitag in der Schule: Unterrichtsbefreiung für Schülerstreik?](#) // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2019) Nr. 9, S. 598-605.

Die „Fridays for Future“-Proteste werfen, soweit sie während der allgemeinen Unterrichtszeit stattfinden, Fragen über Grund und Grenzen der Schulpflicht auf. Dieser Beitrag untersucht insbesondere, ob und

inwieweit den Schülerinnen und Schülern für ihre Teilnahme an Versammlungen ein Anspruch auf Befreiung vom Unterricht zusteht.

Märksõnad: *haridus; koolid; õpilased; streigid; koolikohtustus; koolist puudumine; Saksamaa*

Haarhuis, Daniela ; Harfousch, Alexander. Islamische Glaubensvorstellungen in der deutschen und europäischen Rechtsprechungspraxis // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2019) Nr. 9, S. 344-352.

Angesichts des zunehmenden Rechtspopulismus in Europa stellt sich in politischen Debatten immer mehr die Frage, ob der Islam mit den grundlegenden Werten, die unsere Gesellschaft ausmachen, wie der Achtung und dem Schutz der Menschenwürde, der Gleichberechtigung von Mann und Frau sowie dem Bekenntnis zur freiheitlich demokratischen Grundordnung, vereinbar ist. Der Beitrag gibt einen Überblick über die deutsche und europäische Rechtsprechungspraxis zu ausgewählten islamischen Glaubensvorstellungen und analysiert ihre Vereinbarkeit mit der deutschen sowie der europäischen Gesetzeslage.

Märksõnad: *islam; usuvabadus; religioosne sümbolika; õigusloome; Euroopa Kohus; kohtulahendid; Saksamaa; Euroopa*

Hambre, Anna-Maria. [Cooperative compliance in Sweden: a question of legality](#) // Journal of Tax Administration. Vol. 5 (2019), issue 1, p. 6-25.

The purpose of this paper is to emphasise the importance of recognising the legal framework within which a cooperative compliance programme is to operate. [---] In this paper, the author points to certain legal issues that may explain why the Swedish cooperative compliance programme has not been a success. The focus is the principle of legality, laid down in Swedish constitutional law, which requires a legal basis in the law for public agency activities. The lack of legal basis has been a central part of the criticism concerning fordjupad dialog. The Swedish Tax Agency argues that there is a legal basis for fordjupad dialog, through the so-called service obligation provision in Section 6 of the Administrative Procedure Act of 2017. [---]

Märksõnad: *haldusmenetlus; avalik-õiguslikud juriidilised isikud; teenused; maksustamine; Rootsi*

Katz, Alfred. Lokalzeitungen und/oder Amtsblätter? – Zulässigkeit und Grenzen kommunaler Berichterstattung // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2019) Nr. 7, S. 261-271.

Das Thema kommunale Amtsblätter sorgt, ausgelöst durch das Urteil des Bundesgerichtshofs (BGH) vom 20. Dezember 2018, in den Medien erneut für Wirbel. Der Streit zwischen Zeitungsverlegern und Bürgermeistern ist nicht neu. Die Fragen, ob mit dem Urteil das Ende der Amtsblätter eingeläutet wurde, ob ein Stadtblatt örtliche Einwohnerunterrichtung zulässt oder gar ein lokales „Rundum-Angebot“ möglich ist, hat der BGH jetzt im Grundsatz entschieden. [---] Der nachfolgende Beitrag will dies im Lichte der sich wechselseitig beeinflussenden Art. 5, 20 und 28 Abs. 2 GG demokratie- und pressefreiheitsfördernd und wirkungsorientiert ausloten und bewerten.

Märksõnad: *kohalikud omavalitsused; avalik teave; ajakirjandus; meedia; juurdepääs infole; põhiseadused; kohtulahendid; Saksamaa*

Rhein, Felix. Der Anwendungsbereich presserechtlicher Auskunftsansprüche auf Bundesebene // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2019) Nr. 10, S. 394-398.

„Parlamentarische Angelegenheiten sind von dem verfassungsunmittelbaren Auskunftsanspruch der Presse nicht erfasst.“ Damit beschränkte das Bundesverwaltungsgericht jüngst verfassungsunmittelbare Auskunftsansprüche der Presse gegen Bundesorgane auf Verwaltungshandeln. Der Beitrag bestätigt die Ansicht des Bundesverwaltungsgerichts im Ergebnis, jedoch mit abweichender Begründung. Die Bestimmung der der presserechtlichen Ausforschung unterworfenen Bereiche ist nicht so leicht, wie die Entscheidungsgründe vermuten lassen.

Märksõnad: *parlamendid; parlamendikomisjonid; avalik teave; ajakirjandus; meedia; juurdepääs infole; andmekaitse; põhiseadused; kohtulahendid; Saksamaa*

Schmidt-Aßmann, Eberhard. [Zum Standort der Rechtsvergleichung im Verwaltungsrecht](#) // Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht (2018) nr. 4, lk. 807-862. Võrdleva haldusõiguse probleemidest (nt riigiti erinevad mõisted ja väärtused).

Märksõnad: *õigusteooria; õigusteadus; võrdlev õigusteadus*

Schmitt, Torsten. Die Umbettung von sterblichen Überresten in der Praxis – ein Überblick zur aktuellen Rechtslage mit kritischen Anmerkungen // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2019) Nr. 10, S. 384-389.

Angesichts einer immer mobiler werdenden Gesellschaft wohnen Hinterbliebene heute häufig weit entfernt von den Bestattungsplätzen ihrer Angehörigen. Dennoch wünschen sich viele Menschen, die

sterblichen Überreste ihrer Familienmitglieder in ihrer Nähe zu behalten. Vor diesem Hintergrund überrascht es nicht, dass bei den zuständigen Behörden eine Vielzahl von Anträgen zu Umbettungen eingehen. In den letzten Jahren haben sich auch die veröffentlichten gerichtlichen Entscheidungen zu dem Thema gehäuft. Mit diesem Beitrag soll ein – kritischer – Überblick über die aktuelle Rechtsprechung und Literatur gegeben und dabei dem Rechtsanwender der Umgang mit Umbettungsfällen erleichtert werden.

Märksõnad: *ümbermatmine; hauad; puutumatus; kalmistud; õiguslikud aspektid; kohtulahendid; liidumaad; Saksamaa*

Schroers, Jessica. I have a Facebook account, therefore I am – authentication with social networks // [International Review of Law, Computers & Technology](#). Vol. 33 (2019), issue 2, p. 211-223.

Social login is the use of a social network account to get access to other services. Since the internet in its architecture does not have the possibility to identify the internet user, for many services, social logins are the solution to authenticate users without the need to set up individual identity management systems. Social logins are not useful for all types of services, however, and the potential lock-in and lock-out of users needs to be considered.

Märksõnad: *isikuandmed; Internet; teenused; sotsiaalmeedia; Facebook (veebisait); andmekaitse; e-riik; autentimine*

Zalnieriute, Monika ; Bennett Moses, Lyria ; Williams, George. The rule of law and automation of government decision-making // [The Modern Law Review](#). Vol. 82 (2019), issue 3, p. 425-455.

Governments around the world are deploying automation tools in making decisions that affect rights and entitlements. The interests affected are very broad, ranging from time spent in detention to the receipt of social security benefits. This article focusses on the impact on rule of law values of automation using: (1) pre-programmed rules (for example, expert systems); and (2) predictive inferencing whereby rules are derived from historic data (such by applying supervised machine learning). The article examines the use of these systems across a range of nations. It explores the tension between the rule of law and rapid technological change and concludes with observations on how the automation of government decision-making can both enhance and detract from rule of law values.

Märksõnad: *õigusriik; e-riik; riigiasutused; tehnoloogilised uuendused; automatiseerimine; otsustamine; juhtimisotsused; Austraalia; Ameerika Ühendriigid; Rootsi; Hiina; juurdepääs infole*

Талапина, Э. В. Права человека в Интернете // [Журнал российского права](#) (2019) № 2, с. 41-54.

В статье исследуется эволюция прав человека в эпоху распространения цифровых технологий, в частности Интернета. В современный период без Интернета трудно реализовать свободу информации, что обостряет проблему отнесения доступа к Интернету к основным правам человека. Одновременно из права на защиту персональных данных отпочковываются совершенно новые права – право на забвение, право на цифровую смерть. Автор задается целью обнаружить зависимость системы прав человека от технологического развития, для чего ставит задачу выявления изменений в существующих правах и обоснования возникновения новых прав человека, а также задачу прогнозирования путей развития цифровых прав.

Märksõnad: *põhiõigused; Internet; isikuandmed; andmekaitse; siseriiklik õigus; kohtulahendid; Euroopa Inimõiguste Kohus*

Timmermann, Daniel. Datenschutz im Wandel der Zeit – Eine Analyse der Entwicklung der Rechtstatsachen, des Rechtsrahmens und der Judikatur // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2019) Nr. 7, S. 249-260.

Datenschutz ist kein starres Konstrukt. Er wird nicht im abstrakten Raum konzipiert. Vielmehr ändern sich die Herausforderungen für Gesetzgeber und Wirtschaft durch die Veränderung von Rechtstatsachen. Der Beitrag analysiert datenschutzrechtliche Aspekte im Wandel der Zeit.[---]

Märksõnad: *andmekaitse; põhiõigused; Saksamaa; Euroopa Liidu õigus; Euroopa Liidu põhiõiguste harta (2004); inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon (1950)*

Wielsch, Dan. Private law regulation of digital intermediaries // [European Review of Private Law](#). Vol. 27 (2019), issue 2, p. 197-220.

Communication in the digital world depends on Internet intermediaries. By means of technology they control access to information and function as creators of the public. In particular, platforms for social networks do not just facilitate communication but they shape sociality. [---] The article enquires into the options of private law to regulate the regulatory activities of digital intermediaries. In order to apply private law review to digital regulation, it is essential to understand the terms of use and running code as

manifestations of the autonomy of the digital. Private law would then act as a kind of constitutional law for the digital meedium. [---]

Märksõnad: *elektrooniline meedia; Internet; sotsiaalmeedia; võrgusuhtlus; Facebook (veebisait); eraõigus; sotsiaalsed võrgustikud; jagamismajandus; andmekaitse*

Will, Martin. [Nutzung elektronischer Geräte bei der Fahrzeugführung](#) // Neue Juristische Wochenschrift (2019) Nr. 23, S. 1633-1637.

Wenig bemerkt, enthält § 23 Ia, Ib StVO inzwischen statt des früheren „Handyverbot“ Nutzungsverbote für eine Fülle elektronischer Geräte. Konturenschwache Tatbestandsmerkmale der technikoffenen Regelung tragen dazu bei, dass nicht nur die Adressaten oft schwer absehen können, welche Geräte im Einzelnen erfasst sind und welche nicht. So ist sich zum Beispiel kaum jemand bewusst, dass nunmehr auch vielfältige Ein- und Ausgabevorgänge an fest installierten Radio- und Navigationsgeräten sowie Mobiltelefonen in Freisprecheinrichtungen verboten sein können. Welche Geräte genau erfasst sind, ist Gegenstand dieser Ausführungen.

Märksõnad: *liiklus; autojuhid; nutiseadmed; mobiiltelefonid; piirangud; liikluseeskirjad; Saksamaa*

MEDITSIINIÕIGUS

Donnelly, Mary ; McDonagh, Maeve. Health research, consent and the GDPR exemption // [European Journal of Health Law](#). Vol. 26 (2019), issue 2, p. 97-119.

This article analyses the balance which the GDPR strikes between two important social values: protecting personal health data and facilitating health research through the lens of the consent requirement and the research exemption. The article shows that the normative weight of the consent requirement differs depending on the context for the health research in question. [---] The article argues that in order to address this problem, the European Data Protection Board should provide specific guidance on the operation of consent in health research.

Märksõnad: *terviseuuringud; terviseandmed; andmekaitse; isikuandmed; informeeritud nõusolek; avalik huvi; andmetöötlus; Euroopa Liidu õigus*

Ní Ghráinne, Bríd ; McMahon, Aisling. Abortion in Northern Ireland and the European Convention on Human Rights: reflections from the UK Supreme Court // [International & Comparative Law Quarterly](#). Vol 68 (2019), issue 2, p. 477-494.

On 7 June 2018, the Supreme Court of the United Kingdom (UKSCt) issued its decision on, inter alia, whether Northern Ireland's near-total abortion ban was compatible with the European Convention of Human Rights (ECHR). This article critically assesses the UKSCt's treatment of international law in this case. It argues that the UKSCt was justified in finding that Northern Ireland's ban on abortion in cases of rape, incest, and FFA was a violation of Article 8, but that the majority erred in its assessment of Article 3 ECHR and of the relevance of international law more generally.

Märksõnad: *abort; inimõigused; kohtulahendid; Põhja-Iirimaa; Suurbritannia*

RAHVUSVAHELINE ÕIGUS

RAAMATUD

Karlsrud, John. [The UN at war : peace operations in a new era](#). - Cham, Switzerland : Palgrave Macmillan, 2018. - XXIII, 204 lk.

[The legacy of ad hoc tribunals in international criminal law : assessing the ICTY's and the ICTR's most significant legal accomplishments](#) / eds. Milena Sterio, Michael P. Scharf. - Cambridge : Cambridge University Press, 2019. - XVI, 376 lk.

Park, Susan. [International organisations and global problems : theories and explanations](#). - Cambridge, United Kingdom ; New York, NY : Cambridge University Press, 2018. - XXVIII, 300 lk.

[Recognition and enforcement of arbitral awards 2019](#) / eds. Alexander J. Bělohávek, Naděžda Rozehnalová. - The Hague : Lex Lata, 2019. - 485 lk. – (Czech (& Central European) yearbook of arbitration ; 9).

Sabel, Robbie. [Rules of procedure at the UN and at inter-governmental conferences](#). - Cambridge : Cambridge University Press, 2018. - XXV, 492 lk.

[State sovereignty 2019](#) / eds. Alexander J. Bělohávek, Naděžda Rozehnalová. - The Hague : Lex Lata, 2019. - 391 lk. – (Czech yearbook of international law ; 10).

Tomasi, Silvano M. [The Vatican in the family of nations : diplomatic actions of the Holy See at the UN and other international organizations in Geneva.](#) - Cambridge : Cambridge University Press, 2018. - XXIV, 872 lk.

[United Nations peace operations in a changing global order](#) / eds. Cedric de Coning, Mateja Peter. - Cham, Switzerland : Palgrave Macmillan, 2019. - XXV, 334 lk.

ARTIKLID

Alekseenko, A. P. Международные инвестиционные споры: опыт России // [Журнал российского права](#) (2019) № 4, с. 146-155.

Инвестиционные споры государства с иностранными инвесторами, связанные с экспроприацией, содержат большое количество рисков экономического характера, которые могут возникнуть в результате проигрыша принимающей инвестиции страны. Возрастающее число исков, поданных против Российской Федерации в международные инвестиционные арбитражи, подчеркивает необходимость изучения опыта России по участию в данных спорах. Это будет способствовать как нормотворчеству при подготовке текстов соглашений о защите и поощрении инвестиций, так и совершенствованию правоприменения. [---]

Märksõnad: välisinvesteeringud; väliskapital; lepingud; vaidluste lahendamise; vahekohtud; Venemaa

Anderson, Scot W. ; Christensen, Korey ; LaManna, Julia. The development of natural resources in outer space // [Journal of Energy & Natural Resources Law](#). Vol. 37 (2019), issue 2, p. 227-258.

The extraction of natural resources from outer space sources – once the stuff of science fiction – is closer than ever to becoming a reality, as several entities pursue the best way to unlock our solar system's most valuable resources. [---] This paper provides an introduction to the outer space mining industry and the legal challenges it faces, including an overview of proposed space mining operations, the industry's first movers and the current state of the governing law (both domestic and international). It also analyses the potential for application of existing principles of both international law, including the law of the sea and terrestrial mining projects, to the not-so-distant future of space mining.

Märksõnad: loodusvarad; kosmos; väikeplaneetid; taevakehad; tööstus; rahvusvahelised lepingud; printsiibid; mereõigus; siseriiklik õigus; Ameerika Ühendriigid; Araabia Ühendemiraalid; Luksemburg (riik); Venemaa

Contreras, Jorge L. Private law, conflict of laws, and a Lex Mercatoria of standards-development organizations // [European Review of Private Law](#). Vol. 27 (2019), issue 2, p. 245-268.

Technical standards created by industry standards-development organizations (SDOs) enable interoperability among products manufactured by different vendors. Over the years, SDOs have developed policies to reduce the risk that SDO participants holding patents covering the SDO's standards will disrupt or hinder the development and deployment of these standards. [---] This article poses the question whether it would be possible to decouple SDO policy interpretation from the patchwork of national and state laws that purport to govern such policies in favour of a common lexicon of interpretive principles derived from the shared understanding of SDO participants: a 'lex mercatoria' of standardization.

Märksõnad: rahvusvaheline kaubandus; standardid (normid); patendid; konkurents (maj.); koostöö

de Guttry, Andrea. [The right of aliens to vote and to carry out political activities: a critical analysis of the relevant international obligations incumbent on the state of origin and on the host state](#) // Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht (2018) nr. 4, lk. 933-1001. Välismaalaste (sisserändajate, varjupaigataotlejate jt) õigusest valida ning osaleda poliitikas rahvusvahelise õiguse vaates.

Märksõnad: välismaalased; inimõigused; valimisõigus; sõnavabadus; poliitika; põhiõigused

Dzehtsiarou, Kanstantsin ; Coffey, Donal K. Suspension and expulsion of members of the Council of Europe: difficult decisions in troubled times // [International & Comparative Law Quarterly](#). Vol 68 (2019), issue 2, p. 443-476.

The effectiveness and legitimacy of the Council of Europe can be undermined by the actions of Member States which fail to comply with their international law obligations of genuine cooperation with the

organization. This article first briefly examines the practice of international organizations in applying sanctions such as expulsion and suspension to their members. It then explains why it is necessary to discuss potential sanctions that the Council can apply in the context of current controversies involving the Council and Member States. [---] These considerations include the implications of sanctions on the legitimacy of the Council of Europe, the level of human rights protection and the financial stability of the organization.

Märksõnad: *Euroopa Nõukogu; rahvusvahelised organisatsioonid; liikmesriigid; sanktsioonid; väljaheitmine; Venemaa; Türgi; Euroopa Inimõiguste Kohus; inimõigused*

Frank, Will. [Klimabedingte Migration](#) // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2019) Nr. 8, S. 529-533. Der Wissenschaftliche Beirat der Bundesregierung Globale Umweltveränderungen (WBGU) schlägt in seinem jüngsten Gutachten mit dem Titel „Zeit-gerechte Klimapolitik“ einen „Klimapass“ vor. Der „Klimapass“ soll Klimamigrant*innen, die wegen der Folgen des Klimawandels ihre Heimat verlassen müssen, eine Option zur Aufnahme in anderen Staaten verbürgen. [---]

Märksõnad: *kliimamuutused; pagulased; kliimapolitika; sisseränne*

Marxsen, Christian. [Unpacking the international law on reparation for victims of armed conflict](#) // Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht (2018) nr. 3, lk. 521-540. Sõjakahjude hüvitamise kontseptsioonist rahvusvahelises õiguses. Artiklid erinevatelt autoritelt (lk. 541-633).

Märksõnad: *sõjalised konfliktid; humanitaarõigus; reparatsioonid; sõjakahjud; vastutus; printsiibid; kahju hüvitamine*

Mataija, Mislav. Leveraging trade law for governance reform: the impact of the WTO Agreement on Technical Barriers to trade on private standard-setting // [European Review of Private Law](#). Vol. 27 (2019), issue 2, p. 293-318.

Private product standards are products of private law, but are affected by international trade law in various ways. This article examines the impact of World Trade Organization (WTO) law, and in particular of the Agreement on Technical Barriers to Trade (TBT), on the governance of private standard-setting bodies. [---]

Märksõnad: *standardid (normid); eraõigus; rahvusvaheline kaubandus; kaubandustõkked; Maailma Kaubandusorganisatsioon (WTO); rahvusvahelised lepingud*

Mayer, Benoit. Climate assessment as an emerging obligation under customary international law // [International & Comparative Law Quarterly](#). Vol 68 (2019), issue 2, p. 271-308.

Environmental assessment (EA) is established in most countries as a procedure to ensure that administrative authorities are aware of the environmental impacts likely to result from the activities they approve. Many jurisdictions have moved towards including consideration for climate change mitigation in EA. Through a review of the law and practice of various states, this article suggests that such climate assessment is now emerging as a norm of customary international law.

Märksõnad: *kliimamuutused; keskkonnamõju hindamine; kasvuhoonegaasid; keskkonnakahju; siseriiklik õigus; rahvusvahelised lepingud; kohtulahendid; Ameerika Ühendriigid; Euroopa Liidu maad; Uus-Meremaa*

Minnerop, Petra. Integrating the ‘duty of care’ under the European Convention on Human Rights and the science and law of climate change: the decision of The Hague Court of Appeal in the Urgenda case // [Journal of Energy & Natural Resources Law](#). Vol. 37 (2019), issue 2, p. 149-179.

Does international law afford individual rights to enforce climate action of states and if so, is there a legally binding standard of climate protection that domestic courts can apply? The Gerechtshof Den Haag (The Hague Court of Appeal) in the Urgenda decision of October 2018 has answered these questions in the positive. [---] This article analyses the judgment and examines whether it is consistent with the existing environmental case law of the European Court of Human Rights. It demonstrates that the judgment forms part of a tidal wave of judicial enquiry into the accountability of governments for their climate action on the basis of human rights and that it is the virtue of human rights law to be conducive to resolving the accountability issue of governments for their climate action. [---]

Märksõnad: *keskkonnakaitse; kliimamuutused; hoolsuskohustus; inimõigused; kohtulahendid; Holland; rahvusvahelised lepingud; Euroopa Inimõiguste Kohus*

Pretoriu, Jeanique. [Enhancing environmental protection in non-international armed conflict: the way forward](#) // Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht (2018) nr. 4, lk. 903-932. Keskkonna kaitsmisest sõjalistes konfliktides rahvusvahelise humanitaarõiguse tähenduses.

Märksõnad: sõjalised konfliktid; humanitaarõigus; keskkonnakaitse; rahvusvahelised lepingud

Simonsick, William Joseph. Is provisional application on the rise in international investment agreements? The European Union's recent treaty practice and the curious case of Von Pezold // [Nordic Journal of International Law](#). Vol. 88 (2019), issue 2, p. 180-215.

As the Vienna Convention on the Law of Treaties (VCLT) approaches its 50th birthday, the peculiar phenomenon of provisional application appears to be on the rise. Although previously confined, in the sphere of international investment agreements (IIAS), to the context of the Energy Charter Treaty, provisional application is increasingly seen in European Union multilateral investment treaties. [---] This article suggests the solutions of more careful syntax and grammar, and limiting clauses and changes in legal processes, to further mature provisional application jurisprudence.

Märksõnad: rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsioon (1969); rahvusvaheline kaubandus; investeeringud; välisinvesteeringud; rahvusvahelised lepingud; energiamajandus; energiaharta leping (1994); Euroopa Liit

Yilma, Kinfe Micheal. The United Nations data privacy system and its limits // [International Review of Law, Computers & Technology](#). Vol. 33 (2019), issue 2, p. 224-248.

While the United Nations (UN) pioneered in recognizing the impact of modern technological developments on (data) privacy as far back as 1968, little has so far been achieved in terms of introducing a truly global data privacy framework. [---] This article considers the extent to which the current UN data privacy system provides protection to data privacy and highlights its major limitations. It concludes that the discourse at the UN set in motion, particularly in the aftermath of the Snowden revelations, wields a potential to result in a major reform in the UN data privacy system.

Märksõnad: Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (ÜRO); põhiõigused; andmekaitse; privaatsus

Inimõigused

RAAMATUD

[Child rights and international discrimination law : implementing Article 2 of the UN Convention on the Rights of the Child](#) / eds. Marit Skivenes, Karl Harald Søvig. - New York, NY : Routledge, 2019. - XIV, 214 lk.

Sundstrom, Lisa McIntosh ; Sperling, Valerie ; Sayoglu, Melike. [Courting gender justice : Russia, Turkey, and the European Court of Human Rights](#). - New York : Oxford University Press, 2019. - XVII, 283 lk.

ARTIKLID

Bedford, Daniel. Key cases on human dignity under article 3 of the ECHR // European Human Rights Law Review (2019) issue 2, p. 185-194.

This article provides a brief analysis of some of the key cases where recourse to human dignity has been central to the finding of an art.3 ECHR violation. These cases are notable for the way in which human dignity is used, in conjunction with the recognition of especial vulnerability, to expand and broaden the scope of protection. In addition, human dignity is being used to prohibit treatment that would entail an abuse of the vulnerability of the victim by the state, even though no material harm is experienced by the victim. [---] The cases that have been chosen also reflect the main themes covered throughout this special issue.

Märksõnad: varjupaigataotlejad; pagulased; inimväärikus; kinnipeetavad; seksuaalvähemused; Euroopa Inimõiguste Kohus; kohtulahendid; Belgia; Suurbritannia; Gruusia ([WESTLAW](#))

Braganza, Nicola. Human dignity – a lesser right for refugees? // European Human Rights Law Review (2019) issue 2, p. 144-154.

This article is based on first-hand observation and focuses on three dimensions of our treatment of refugees, both internationally and in the UK, which give rise to breaches of their dignity. [---] It highlights one particular area, namely the intrusive questioning often faced by those who fear persecution on grounds of their sexual orientation or gender identity. Ultimately, the author concludes that we are failing those who are among the most marginalised and most in need of having their human dignity protected.

Märksõnad: põhiõigused; inimväärikus; pagulased; seksuaalne orientatsioon; õigusabi; Suurbritannia; kohtulahendid; rahvusvaheline õigus; siseriiklik õigus ([WESTLAW](#))

Cannoot, Pieter. The pathologisation of trans* persons in the ECtHR's case law on legal gender recognition // [Netherlands Quarterly of Human Rights](#). Vol. 37 (2019), issue 1, p. 14-35.

The European Court of Human Rights is the human rights monitoring body that has dealt with the largest number of cases related to gender identity and trans* persons. In this regard, it has recognised under article 8 ECHR both a right to gender self-determination and a positive obligation for the state to adopt a procedure for legal gender recognition. [---] This contribution analyses and conceptually explains this message of trans*pathologisation in the ECtHR's case law. Subsequently, on a normative level, it argues that this case law cannot be upheld taking into account the international trend towards full trans* depathologisation, and the scope of the margin of appreciation that States (ought to) have in cases concerning gender identity.

Märksõnad: sooline identiteet; füüsilised isikud; transseksuaalid; inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon (1950); Euroopa Inimõiguste Kohus; kohtulahendid

Finer, Louise ; Wadham, John. Dignity, ill-treatment and detention // European Human Rights Law Review (2019) issue 2, p. 155-171.

Human dignity has long been expressed as a concept relevant to ECHR case law and in international standards relating to detention and the prohibition of torture and ill-treatment. First, we examine the use of the concept of dignity in UN treaties and soft law in the context of detention and how recent developments in European Court of Human Rights jurisprudence (*Bouyid v Belgium*) have clarified how dignity relates specifically to claims of violation of art. 3. Secondly, in light of this developing understanding of its meaning, we examine key areas where the application of the concept of dignity to detention policy in the UK has developed, and the work of the UK National Preventive Mechanism in taking this forward

Märksõnad: inimväärikus; Euroopa Liidu õigus; rahvusvaheline õigus; kinnipeetavad; sisserändajad; inimõigused; Suurbritannia; Euroopa Inimõiguste Kohus; kohtulahendid; politsei ([WESTLAW](#))

Kratochvíl, Jan. Subsidiarity of human rights in practice: the relationship between the Constitutional Court and lower courts in Czechia // [Netherlands Quarterly of Human Rights](#). Vol. 37 (2019), issue 1, p. 69-84.

The principle of subsidiarity is viewed as the cornerstone of the protection of human rights. Internationally, it is primarily the responsibility of states to ensure that human rights are respected and protected on a domestic level and any international protection mechanism is only supplementary. [---] This article uses Czechia as a case study to test the hypothesis that if lower courts apply human rights, then there is a lower chance that the Constitutional Court, as an apex court, will find a human rights violation in that particular case. By statistical analysis of hundreds of decisions of Czech courts this hypothesis is confirmed. The findings are indicative that subsidiarity actually works in practice.

Märksõnad: inimõigused; subsidiaarsus; kohtud; konstitutsioonikohtud; kohtulahendid; Tšehhi

Le Bris, Catherine. The legal framework for the fight against female circumcision: from cultural indulgence to human rights violations. The French example // [European Journal of Health Law](#). Vol. 26 (2019), issue 2, p. 141-157.

The harmful consequences of female circumcision for women's health have been demonstrated and are regularly recalled by the World Health Organisation. Whereas in the past, the cultural dimension of the practice was emphasised, which result in impunity or absence of guilt, it is now considered by the United Nations as a violation of human rights, especially of the right to health. [---] France is considered as a model in this area, that's why this study focuses on it. Yet, under French law, there is no special legislation criminalising the practice: female circumcision is punishable on grounds of mutilation. [---]

Märksõnad: naised; tervis; inimõigused; ümberlõikamine; Prantsusmaa; sisserändajad; kombed; karistusõigus

Leloup, Mathieu. The principle of the best interests of the child in the expulsion case law of the European Court of Human Rights: procedural rationality as a remedy for inconsistency // [Netherlands Quarterly of Human Rights](#). Vol. 37 (2019), issue 1, p. 50-68.

According to article 3 CRC, the best interests of the child should be a primary consideration in all actions concerning children. This article examines how the European Court of Human Rights applies this principle in expulsion cases that have an impact on the right to family life. A distinction is made between the cases where the expulsion measure is aimed at one of the parents and the cases where the child itself is the subject of the impugned decision. [---]

Märksõnad: lapse õigused; peresuhted; lapse heaolu; lastekaitse; lapse õiguste konventsioon (1989); Euroopa Inimõiguste Kohus; kohtulahendid

McGregor, Lorna ; Murray, Daragh ; Ng, Vivian. International human rights law as a framework for algorithmic accountability // [International & Comparative Law Quarterly](#). Vol 68 (2019), issue 2, p. 309-343.

Existing approaches to 'algorithmic accountability', such as transparency, provide an important baseline, but are insufficient to address the (potential) harm to human rights caused by the use of algorithms in decision-making. In order to effectively address the impact on human rights, we argue that a framework that sets out a shared understanding and means of assessing harm; is capable of dealing with multiple actors and different forms of responsibility; and applies across the full algorithmic life cycle, from conception to deployment, is needed. [---]

Märksõnad: inimõigused; tehisintellekt; põhiõigused; suurandmed; vastutus; algoritmid

Жаворонков, Р. Н. Проблемы толкования Конвенции ООН о правах инвалидов: правосубъектность лиц с психическими расстройствами // [Журнал российского права](#) (2019) № 4, с. 135-145.

В марте 2018 г. Комитет ООН по правам инвалидов принял Заключительные замечания по первоначальному докладу Российской Федерации о ходе выполнения Конвенции ООН о правах инвалидов, в которых рекомендовано изменить российское законодательство, касающееся дееспособности лиц с психическими расстройствами, в целях его приведения в соответствие с указанной Конвенцией. Целью исследования является попытка выработать объективное толкование ст. 12 Конвенции ООН о правах инвалидов, посвященной правосубъектности инвалидов (включая инвалидов с психическими расстройствами). [---]

Märksõnad: puuetega inimesed; põhiõigused; rahvusvahelised lepingud; puuetega inimeste õiguste konventsioon (2006); siseriiklik õigus; Venemaa

Wytttenbach, Judith. [Women's rights to land and land-related resources under the UN Convention on the Elimination of all Forms of Discrimination Against Women](#) // Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht (2018) nr. 3, lk. 671-711. Võrdõiguslikkusest omandisuhetes ning konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta (CEDAW) tõlgendamisest.

Märksõnad: inimõigused; omand; naiste õigused; sooline diskrimineerimine; maakasutus; kinnisvara; võrdsed võimalused; rahvusvahelised lepingud

Euroopa Liidu õigus

ARTIKLID

Brauneck, Jens. EU-USA: Zollverhandlungen durch deutsche Unternehmen? // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2019) Nr. 9, S. 333-344

Die Positionierung industrieller Interessen beim Erlass von Rechtsakten der EU ist nicht neu – die eigenständige Führung von Zollverhandlungen durch deutsche Unternehmen gegenüber einem Drittstaat hingegen schon. EU-Kommissionspräsident Jean-Claude Juncker und US-Präsident Donald Trump haben im Sommer 2018 vereinbart, in einem Handelsabkommen die allermeisten Industriezölle abschaffen zu wollen. Auf Stahl- und Aluminiumimporte hatten die USA bereits Sonderzölle erhoben, worauf die EU mit Vergeltungszöllen auf US-Produkte reagiert hatte. Zwischenzeitlich führen deutsche Autohersteller selbst direkte Gespräche mit der US-Administration, bei denen auch die Abschaffung bzw. Verhinderung von Einfuhrzöllen auf ihre Produkte durch die Ankündigung von ausländischen (Direkt-) Investitionen erreicht werden soll. Ist ein solches Vorgehen mit den Regeln der europäischen Verträge vereinbar? Wie kann gegen solches Verhalten vorgegangen werden?

Märksõnad: toll; kaubanduspoliitika; läbirääkimised; investeringud; kaubanduslepingud; Euroopa Liit; Ameerika Ühendriigid; Maailma Kaubandusorganisatsioon (WTO)

Derksen, Roland. [Der Export von Rüstungstechnologie in Drittstaaten außerhalb der Europäischen Union](#) // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2019) Nr. 8, S. 521-526.

Der nachfolgende Beitrag beleuchtet die Vorgaben des Unionsrechts und deutschen Außenwirtschaftsrechts für den Export von Technologie und Produktionsanlagen zur Herstellung von konventionellen Rüstungsgütern in Drittstaaten außerhalb der Europäischen Union.

Märksõnad: relvad; tehnoloogiad; relvatööstus; eksport; Euroopa Liidu toimimise leping (2007)

Donnelly, Mary ; McDonagh, Maeve. Health research, consent and the GDPR exemption // [European Journal of Health Law](#). Vol. 26 (2019), issue 2, p. 97-119.

This article analyses the balance which the GDPR strikes between two important social values: protecting personal health data and facilitating health research through the lens of the consent

requirement and the research exemption. The article shows that the normative weight of the consent requirement differs depending on the context for the health research in question. [---]

Märksõnad: *andmekaitse; terviseuuringud; terviseandmed; isikuandmed; informeeritud nõusolek; avalik huvi; andmetöötlus*

Ernst, Gisela. What is possible and what is not? The development of a legal framework for drug pricing mechanisms in the EU // [European Journal of Health Law](#). Vol. 26 (2019), issue 2, p. 120-140.

As a result of the constantly increasing number of innovative but exceedingly high priced medicines, many member states have implemented price-regulating mechanisms to ensure the financial viability of their healthcare systems. However, the European Court of Justice applies strict criteria to these measures – some of them have already been suspended for the purposes of the free movement of goods. [---]

Märksõnad: *Euroopa Liit; kaupade vaba liikumine; ravimid; hinnakujundus; farmaatsiatööstus; Euroopa Kohus; kohtulahendid; rahvatervis*

Glinski, Carola ; Rott, Peter. Regulating certification bodies in the field of medical devices: the PIP breast implants litigation and beyond // [European Review of Private Law](#). Vol. 27 (2019), issue 2, p. 403-428.

This article uses the breast implants scandal around the French producer Poly Implant Prothèse (PIP) to discuss the regulation of medical devices in EU law. Thereby, the specific focus is on the role of tort liability of certification bodies in complementing the public law regime of medical devices law. As tort law has not been harmonized yet at the level of EU law, national legal systems may produce different results; which indeed the PIP case demonstrates, with diverging judgments from French and German courts [---].

Märksõnad: *meditsiiniseadmed; rahvatervis; tooteohutus; implantaadid; tootevastutus; tsiviilvastutus; siseriiklik õigus; kohtulahendid; Saksamaa; Prantsusmaa*

Salminen, Janne. Eurooppalainen valtiosääntö // [Lakimies](#) (2019) n:o. 2, s. 228-233.

Artikkelissa tarkastellaan muutamia eurooppalaiselle valtiosäännölle ominaisia piirteitä, sen eräitä rakennuspuita ja elementtejä. Artikkelissa tarkastellaan muun muassa kysymystä siitä, miten eurooppalainen valtiosääntö tulisi ymmärtää ja hahmottaa nykypäivänä.

Märksõnad: *Euroopa Liit; põhiseadused*

Walsh, Karen. The unitary patent package, the Court of Justice of the European Union, and Brexit: (ir)reconcilable? // *Intellectual Property Quarterly* (2019) issue 2, p. 91-114.

For 70 years, debates in the European patent community have centred on the introduction of a unitary patent system. For an efficient and effective European patent system, there are two key aspects—the promotion of harmonisation and the consideration of wider societal implications. In considering these two key aspects, this article focuses on the role of the Court of Justice of the European Union (CJEU) in the Unitary Patent Package (UPP) and the added complication of Brexit. [---]

Märksõnad: *patendid; patendisüsteemid; Brexit; intellektuaalne omand; Euroopa Liidu õigus; Euroopa Kohus; kohtulahendid (WESTLAW)*

Mereõigus

Guggisberg, Solène. The EU's Regulation on the sustainable management of external fishing fleets : international and European law perspectives // [The International Journal of Marine and Coastal Law](#). Vol. 34 (2019), issue 2, p. 291-324.

The European Union's (EU) new regulation on the sustainable management of external fishing fleets strengthens the framework under which authorisations are granted to EU vessels desiring to fish outside of EU waters. It applies to all such fishing activities, conditions the granting of authorisations on sustainability criteria, and provides a level of institutional control on Member States' actions, as well as some transparency. It also covers poorly monitored practices, such as reflagging and chartering. [---]

Märksõnad: *kalandus; laevandus; kalapüük; kalanduspoliitika; Euroopa Liidu õigus*

Rosenberg Overby, Lars. The implementation of the Polar Code in Denmark and Greenland // [The Journal of International Maritime Law](#) (2018) nr. 6, lk. 451-460. Polaarkoodeksi (polaarvetes tegutsevate laevade rahvusvahelise koodeksi) rakendamisest Taanis ja Gröönimaal. Sama teema Norra vaates, lk. 461-469.

Märksõnad: *polaaralad; merekeskkond; navigatsioon; põlisrahvastik; Taani; Gröönimaa; Norra; Arktika; Rahvusvaheline Mereorganisatsioon (IMO)*

Scanlon, Zoe. Safeguarding the legitimacy of illegal, unreported and unregulated fishing vessel listings // [International & Comparative Law Quarterly](#). Vol 68 (2019), issue 2, p. 369-398.

Punitive measures taken against vessels listed on RFMO IUU vessel lists often have very direct effects on the individuals associated with those vessels, such as the owner or operator. With developments such as cross-listing mechanisms and cross-references in international agreements, the number of actors that are encouraged or obliged to take measures against listed vessels now extends to a much wider group, well beyond just the Members of the listing RFMO. [---] This article considers whether this could contribute to diminishing the perceived legitimacy of IUU listings and generate a risk of reluctance by some actors within the international community to impose punitive measures on listed vessels.

Märksõnad: *kalandus; kalalaevad; röövpüük; karistused; registrid; rahvusvaheline koostöö*

Schatz, Valentin J. ; Proelss, Alexander ; Liu, Nengye. The 2018 Agreement to Prevent Unregulated High Seas Fisheries in the Central Arctic Ocean: a critical analysis // [The International Journal of Marine and Coastal Law](#). Vol. 34 (2019), issue 2, p. 195-244.

Following almost ten years of negotiations, the Agreement to Prevent Unregulated High Seas Fisheries in the Central Arctic Ocean (CAOF Agreement) was concluded on 3 October 2018 in Ilulissat, Greenland. The CAOF Agreement is the first regional fisheries agreement adopted prior to the initiation of fishing in a specific area, and it has already been lauded as a science-based measure and a manifestation of the precautionary approach by representatives of States and Non-Governmental Organizations. This article provides a critical analysis of the content of the CAOF Agreement. [---]

Märksõnad: *kalandus; kalapüük; rahvusvahelised lepingud; Põhja-Jäämeri*

Väljaande koostanud Tiia Melts

<https://www.nlib.ee/et/summariauridica>

Väljaandele kohalduvad [Creative Commons Eesti litsentsi \(versioon 3.0\)](#) tingimused

